Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Esmaspäev, 20. märts 2017 nr 54 (5652) **3 eurot**

TELLIJATELE

Karo Mets OÜ paistab silma jätkusuutliku metsa majandajana.

▶ **Metsamajandus**

IDEEST KUNI VALMIS LAHENDUSENI – AJ´I MEESKOND ON ABIKS KOGU PROTSESSI VÄLTEL

Kas vajate abi praktilise ja mitmekülgse kontori planeerimisel? AJ omab üle 40 aastast kogemust parimate sisustuslahenduste kujundamisel. Meie eesmärgiks on luua nutikad, hästi läbimõeldud ning inspireerivad tööruumid. Pakume läbimõeldud terviklahenduse, koos sobiva mööbli ja 3D joonistega ning organiseerime toodete tarnimise ja paigalduse.

Loe kõigest lähemalt ajtooted.ee/ajsolutions

ÜLLATAVALT PALJU™

reklaamitoimetaja Marina Altmaa
tel 667 0161
marina.altmaa@aripaev.ee

KÕIK VÄHEMALT
-20%
KUNI 17.04.2017

ORIENS.ee
KEVADKAMPAANIA

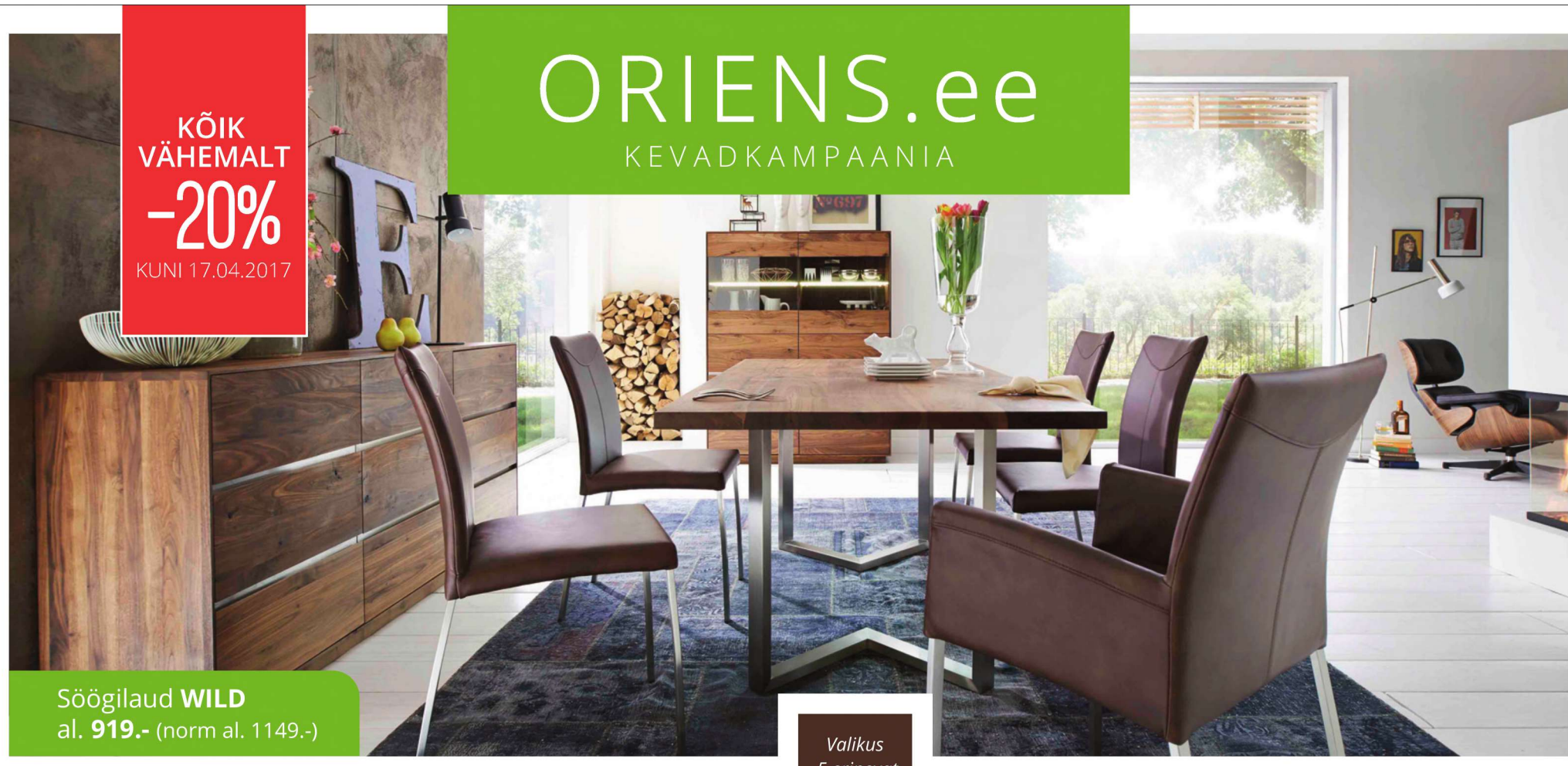

Söögilaud **WILD**
al. **919.-** (norm al. 1149.-)

Valikus 5 erinevat jalamudelit

Söögilaud **WOODEN**
al. **799.-** (norm al. 999.-)

Söögilaud **OAKEN**
al. **959.-** (norm al. 1199.-)

Söögilaud **BO**
al. **499.-** (norm. 749.-)

Kummut **EMMA**
699.- (norm. 969.-)

Tv-alus **EMMA**
al. **629.-** (norm. 799.-)

Tool **HUGO**
al. 129.- (norm. 204.-)

● *Puidust toolidel vahetatavad katted!*

Tv-alus **INGERI**
769.- (norm. 1059.-)

Tool **ADELE**
179.- (norm. 239.-)

Diivanilaud **HUGO**
329.- (norm. 479.-)

Tool **TOMI**
al. **129.-** (norm. 204.-)

oriens.ee

Baaritool **HUGO**
al. **129.-** (norm. 199.-)

Raamaturiiul **HUGO**
599.- (norm. 799.-)

Tallinna salong | Lootsi 3a, Tallinn | info@oriens.ee | +372 683 5345 | **E-R** 10:00-19:00, **L-P** 10:00-16:00

Tartu salong | Tehase 16, Tartu | tartu@oriens.ee | +372 660 8002 | **E-R** 10:00-19:00, **L** 10:00-16:00

AUDIT

Avaliku huvi üksusi jääb vähemaks

Uue seadusega vabaneksid keerulisema aruandluse kohustusest 81 aktsiaseltsi ja 18 osaühingut ning 16 linna ja 18 valda. Muudatus viib Audiitorkogu presidendi Märt-Martin Arengu sõnul seaduse eluga kooskõlla. ▶ 8–9

MEEDIA

TV3 uus omanik on maailmanimi

"Providence Equity Partners on maailma mastaabis suur tegija, nende portfelli kuuluvad sellised nimed nagu Pro7 ja Warner Brothers," räägib TV3 juht Priit Leito võimalusest ameeriklastega koostööd teha. ▶ 2

INVESTOR

Viking Line on nagu ujuv IKEA

Sellise võrdluse toob Viking Line'i infodirektor Johanna Boijer-Svahnström – kõigile midagi ja igas hinnaklassis. Eelmise aasta kehvem tulemus aga sunnib aktsionäre leppima poole väiksema dividendiga. ▶ 14–15

PÄEVA TEGIJA ▼

Abilinnapea sekeldused prügimajanduses

Tallinna linnaisade lemmikprügivedajaks kerkinud Baltic Waste Management, mida seostatakse abilinnapea **Arvo Sarapuu** ärihuvidega, on märtsi algusest Nõmmel jäätmeid vedanud ebaseaduslikult, jäätmeluba omamata. Keskkonnainspektsioon algatas rikkumise asjaolude selgitamiseks väärteomenetluse ja lisaks haldusmenetluse. "Sellest loast nüüd suurt probleemi teha... no ma ei tea... las Tallinna keskkonnaamet tegeleb selle arusaamatusega," ütles Tallinnas jäätmemajandust kureeriv Sarapuu.
▶ Loe lisaks lk 6–7

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Esmaspäev, 20. märts 2017
nr 54 (5652) **3 eurot**

EUR/USD	USD/EUR	EUR/SEK	EUR/RUB	NordPool	Euribor
1,0752 ▼	0,9298 ▲	9,4627 ▼	62,0270 ▼	30,00 ▲	-0,241 ▲

PUIDUTÖÖSTUS

110 miljonit eurot

Just nii suure summa on investeerinud Eesti spooni- ja vineeritootjad, et turu muutunud vajadusi täita ja äriga samm edasi astuda. ▶ 4–5

▲ **UPM-Kymmene Otepää juhi Ando Juki andmeil tootsid nad mullu üle 50 000 m³ vineeri. Selle aasta tootmismaht saab olema kindlasti suurem, aga eesmärgid on sellestki kõrgemad.** FOTO: ERIK PROZES

LÜHIDALT

President ei sõdiks Lätti odavama alkoholi järele sõitmise vastu

President Kersti Kaljulaidi hinnangul on hinnaerinevustest tulenev piiriülene kaubandus normaalne ja alkoholivastases võitluses ei peaks hakkama seda takistama, vahendas ERR. "Kogu Euroopas toimib piirikaubandus. Seal, kus on natuke madalam kütuseaktsiis, on piir täis kütusetanklaid; kus on natuke madalam alkoholiaktsiis, seal toimib alkoholikaubandus. Ei saa ju kõiki käitumismustreid riikide vahel ära harmoneerida," rääkis Kaljulaid usutluses ajalehele Valgamaalane.

Siga lõi Euroopa aktsiaid

Saksa leht Handelsblatt arvutas, mis oleks juhtunud 100 000 euroga, kui oleks selle aastaks erinevatesse aktsiatesse või toorainetesse paigutanud.
Need, kes investeerisid Euro Stoxx 50 indeksisse 100 000 eurot, said aasta lõpus kasumina välja võtta napilt 700 eurot. Ning sellestki tuleb veel maha võtta teenustasud. Euroopa aktsiatesse investeerimise asemel oleksid investorid võinud spekuleerida Chicago börsil hoopis... väherasvaste sigadega – sajatuhandene investeering oleks siin toonud 11 000eurose kasumi.

Uuring: 40% venelastel jätkub raha vaid toiduks

"Veebruaris ulatus vaeste hulk, kellel jätkub raha vaid söögi ostmiseks või ei jätku hästi sellekski, 40 protsendini vastanutest. 8 protsenti hindas oma perekonna majandusseisu väga heaks, märkides, et neil jätkub raha ka auto ostmiseks," märkisid uuringu tegijad.
Samas näeb 5,8 protsenti vastanutest, et Venemaa majanduslik seis on paranenud, vahendas lenta.ru. Päev varem teatas Venemaa majandusarengu minister, et elanike reaalsissetulek kasvas jaanuaris üle 8 protsendi, see on esimene tõus kahe aasta järel.

TEHING

TV3 uus omanik pani juhi silmad särama

TV3 juht Priit Leito avaldas heameelt, et uus omanik on maailma mastaabis suur tegija – nende portfelli kuuluvad sellised nimed nagu Pro7 ja Warner Brothers.

LIINA LAKS
liina.laks@aripaev.ee

Äripäev

▲ TV3 juhi Priit Leito sõnul näeb uus omanik TV3 pikaajalist kasvu. FOTO: RAUL MEE

Modern Times Group, kellele kuulub Baltimaades suur hulk meediakanaleid, müüs kõik Baltimaade ärid, nende seas Eesti TV3, TV3+ ning TV6. Ostja on rahvusvaheline investeerimisfirma Providence Equity Partners.

"Ütlen ausalt, et minu silmad praegu säravad. Providence Equity Partners on maailma mastaabis suur tegija, nende portfelli kuuluvad sellised nimed nagu Pro7 ja Warner Brothers," rääkis Leito võimalusest ameeriklastega koostööd teha. "Ameerika osapool on öelnud, et hindab väga meie saavutust – oleme telekanal number üks kõigis kolmes Balti riigis. Nad usuvad meie pikaaegsesse kasvu," ütles Leito.

Muudatustest TV3s on tema sõnul siiski veel vara rääkida, sest kõigepealt peab tehing saama USA, Rootsi ja Eesti regulaatorite heakskiidu. Leito hinnangul võib see aega võtta 3–4 kuud.

Rootsi kontsern Modern Times Group müüs Balti ärid seepärast, et tahab muutuda traditsioonilisest rahvuslikust kanalist globaalseks digitaalseks meelelahutajaks. Providence Equity Partners ostis ärid 115 miljoni euroga.

Konkurent: ehk saab televisioon Eestis nüüd normaalselt areneda

Kanal 2 juht Sven Nuutmann leidis, et TV3 ja teiste kanalite ostuhind on õigustatud, kuna osteti väga suur turuosa. "Selge on, et ega selles segmendis suurt kasvuruumi pole," lisas ta.

Nuutmann ütles, et otseselt ei muuda TV3 uus omanik Eesti turul ilmselt suurt midagi, küll aga annab see lootust, et Eestis saab televisioon nüüd normaalselt areneda. "TV3 oli siin oma hinnapoliitikaga oluline pidurdaja," märkis Nuutmann.

Modern Times Groupi president ja juhataja Jørgen Madsen Lindemann ütles, et nad on olnud Balti riikides kaks aastakümmet ning siia on ehitatud edukas äri. Ta avaldas heameelt, et õnnestus leida ostja, kes jagab hinnangut, et Baltimaades on potentsiaali. Providence'i juht Robert Sudo ütles, et Baltimaad on üks Euroopa kõige kiiremini kasvavaid regioone. "Ärisõbralik keskkond ja väga heade oskustega tööjõud muudavad Baltimaad meie jaoks põnevaks."

Balti äride käive oli mullu *ca* 1,024 Rootsi krooni ning ärikasum 91 miljonit krooni.

Providence Equity Partners on globaalne erakapitalifirma, mis investeerib peamiselt meedia-, kommunikatsiooni-, haridus- ja infotehnoloogiaettevõtetesse.

> **Uus omanik annab lootust, et Eestis saab televisioon normaalselt areneda. TV3 oli oma hinnapoliitikaga oluline pidurdaja.**
>
> **Kanal 2 juht Sven Nuutmann**

PANE TÄHELE

Mis läks müügiks?

MTG müüs Providence'ile järgmised ärid:
Telekanalid: Eestis TV3, TV3+ ja TV6. Lätis viis telekanalit ning Leedus kolm telekanalit. Viasat Eesti.
Reklaamist finantseeritava videostriimiteenuse.
Baltimaade ainsa DTH-platvormi ning Baltimaade suuruselt kolmanda *pay*-TV.
Üleriigilised kommertsraadiokanalid.
Baltimaade veebireklaami konsultatsiooniäri.
Raadiokanalitest vahetas omanikku Power Hit Radio ning Star FM.
ALLIKAS: PROVIDENCE EQUITY PARTNERS

amello raamatupidamisteenused
Raamatupidamine üle Eesti.
Teostame raamatupidamist kliendile sobivas majandustarkvaras.
MURETU KVALITEETNE REAALAJAS PABERIVABA
Võta meiega ühendust
www. amelloraama.ee
info@amelloraama.ee
tel 6 191 341

KAANON KINNISVARA
KINNISVARA HINDAMINE NÕUSTAMINE
Tartu | Tallinn
735 0850 | 665 9585
www.kaanon.ee

Tööstus-uudised
www.toostusuudised.ee

AVA EXPRESS
KOLIMISTEENUSED
Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

UC RENT
ESINEMISLAVAD | TELLINGUD
TELGID | SOOJAKUD | PIIRDEAIAD
TRIBÜÜNID | ILMASTIKUKAITSED
LAOHALLID | MÖÖBEL ÜRITUSTELE
RENT, MÜÜK ja PAIGALDUS
tel +372 51 75 920 | www.ucrent.ee

Kaasaegsed lamekatused
• Lamekatuste ehitus
• Hüdroisolatsioonitööd
• Lamekatuste remont
OÜ Evari Ehitus
Riia 130, 51014 Tartu
Telefon: 738 0927
GSM: 506 0579
E-post: evari@evari.ee
www.evari.ee
EVARI KATUSETÖÖD
Lõuna-Eesti juhtiv lamekatuste ehitaja

KEMMERLING
Info@kemmerling.ee Tel. 5131903
Bürookonteinerid
Sanitaarkonteinerid
Piirdeaiad
Rent
Müük
Eriprojektid

Sisuturundus on oma kauba, teenuse, firma tutvustamine huvitavate lugude jutustamise kaudu. ST teenib alati tellija turunduslikke eesmärke.

ST Sisuturundus

Säästa läbipääsusüsteemide ja tööajaarvestuse sünergiast

Majandusnäitajatest rääkides kurdavad ettevõtjad sageli kasuminäitajate kokkukuivamise üle: palgakulud kasvavad, seadmete uuendamine aina kallineb ning ka kõige automatiseeritumate liinide teatud töölõikude juures on inimeste töö vältimatu. Efektiivsuse saavutamine on siiski võimalik, kui mõelda kompleksselt läbi kogu protsess töötaja sisenemisest ettevõttesse kuni sealt lahkumiseni.

Igal juhul on väga oluline, et inimene fikseeriks enda sisenemise ja väljumise ettevõtte territooriumile, riietusruumi ning tööpostile töö alustamiseks ja lõpetamiseks. Lähemalt selgitab väike- ja keskmise suurusega ettevõtete (VKEde) läbipääsusüsteeme arendava Ektaco ASi tegevdirektor Kaido Jelle.

Kõige innovaatilisemad lahendused inimese identifitseerimisel on sõrmejäljelugejad või nutitelefoni rakendused, aga pisike raadiosagedusel töötav RFID-kiip võtmekimbu küljes on ka igati asjakohane. Samuti kasutatakse kiipkaarte, koode ja muid süsteeme.

Kui terminalis on kõik tööliigi algused ja lõpud fikseeritud, samuti lõuna-, kohvi- ja suitsupausid, ongi kogu protsess ettevõttel kontrolli all. Läbipääsusüsteemide osaks võiksid olla ka riietusruumi uksed ja seal viibimise aeg mõistlikult limiteeritud. Erinevad tööliigid saab igas ettevõttes mõistlikult planeerida ja tsehhi või osakonna vastutavad isikud oskavad kindlasti hinnata, kui palju miski operatsioon aega võtab. Ka töötajal peaks olema muidugi planeeritud mõistlik aeg terminali juurest oma töökohale või tööseadme juurde jõudmiseks.

Edasi tuleb juba appi infotehnoloogia: näiteks veebipõhine töö- ja tööajaarvestuse süsteem CompuAccess, mis on integreeritud läbipääsusüsteemiga ning miks mitte ka palgaarvestuse tarkvaraga. Seadmed on mõistlik ettevõtetel välja osta või liisingu abil soetada ning tarkvaralitsentside kasutamise eest tasuda kuupõhiste arvetega. Seadmete valikul on soovitatav erilist tähelepanu pöörata nende töökindlusele. Näiteks läbipääsu turnikeede valikul tasuks hinna asemel eelistada töö- ja ilmastikukindlaid Euroopas tuntud kaubamärgi Gotschlich tooteid, mis teenivad teid julgelt üle kümne aasta. Odava lahenduse esimese remondiarve saamisel võite ainult iseennast süüdistada.

> **Kui kõigi töötajate tööpäeva algused ja lõpud ning lõuna-, kohvi- ja suitsupausid on ühtses süsteemis fikseeritud, ongi kogu protsess ettevõttel kontrolli all.**

Igasuguse süsteemi paigaldamine korrastab ettevõtte protseduure. Kui nüüd vastutav isik pühendab igal hommikul kümmekond minutit arvutiekraanil kuvatud eelmise päeva aruannete vaatamisele, tagab see operatiivselt anomaaliate esinemise ja järjepideva süsteemi toimimise. Ekraanil saab tööl viibijate, puudujate või pausil olijate seisu erinevate värvidega väga hästi visualiseerida. Mõne kuuga tekivad professionaalsed kogemused ka kuu kokkuvõtete tegemisel ning nende andmete raamatupidamise palgaarvestusse saatmisel. Nii lihtne see ongi.

Kvaliteetne Gotschlichi isepöörlev turnikee (Austria) – SPA-dele, spordiklubidele ja tööstusettevõtetele

Suur HD resolutsiooniga tööajaarvestuse displei

TASUB TEADA

Kus tekib sääst?

1. Töö ja tööaja automatiseeritud registreerimine võtab aega mitu korda vähem kui paberite täitmisel. Keskmiselt kulutab töötaja kuu lõpus paberuande täitmisele terve tunni, sest tarvis on ka asju meelde tuletada. Ja hiljem peab keegi need numbrid sisestama palgaarvestussüsteemi. Hea, kui kumbki seejuures ei eksi! Aasta vaates võidate kokkuvõttes ühe tööpäeva iga töötaja kohta.

2. Vähenevad hilinemiste, varem lahkumiste jms tööaja kaod. Igahommikune ülevaatus tagab kindlasti selliste kadude vähenemise poole võrra. Aasta vaates tekib juurde 1–2 tööpäeva.

3. Lühenevad suitsu- ja kohvipausid. Aastases vaates tekib juurde kolmas säästetud tööpäev. Kui teil on 10–25% töötajatest suitsetajad, saate arvestuse teha juba oma ettevõtte vaates.

4. Väheneb tööaja kulu kontrollile, aruandlusele, kaebuste lahendamisele ja andmetöötlusele, kuna täpsed ja *on-line*-andmed on alati kättesaadavad ning elektroonselt üle kantavad.

5. Kiire tasuvusaeg – paljudel juhtudel on korrastatud protseduurid ja paigaldatud süsteem ennast ära tasunud juba mõne kuuga!

Ektaco läbipääsusüsteemide ärisuuna spetsialistid on valmis teid konsulteerima parima lahenduse leidmisel. Saada päring meie kodulehelt või e-postile lukud@ektaco.ee ja võtame teiega ühendust!

toimetaja Meelis Mandel
tel 667 0111
toimetajad@aripaev.ee

Äripäev
20. märts 2017

▲ Valmose tegevjuhi Heiki Vahermetsa sõnul sundis olukord turul neid panustama 1,5 millimeetri paksusele vineerispoonile.
FOTO: VÄINU ROZENTAL

PUIDUTÖÖSTUS

Hiigelinvesteeringud spooni ja vineeri jaoks

Spooni- ja vineeritootjaid on teinud tõsised investeeringud – kolm ettevõtet neljast on käivitanud uue tehase, mille kogumaksumus on ligi 110 miljonit eurot.

VÄINU ROZENTAL
vainu.rozental@aripaev.ee

Äripäev

Eelmise aasta novembris avasid mõnepäevase vahega pidulikult vineeritehase Kohilas asuv OÜ Kohila Vineer ja Otepääl asuv AS UPM-Kymmene Otepää. Kohila vineeritehase maksumus oli 60 miljonit eurot ja Otepää vineeritehase laiendusse investeeriti 40 miljonit eurot. Otepää vineeritehase projektvõimsus on nüüd ligi kaks korda suurem ehk 90 000 m^3 kasevineeri aastas, seni vaid spooni tootnud Kohila Vineeri projektvõimsus on 45 000 m^3 kasevineeri.

Suure investeeringuga on ühele poole saanud ka Pärnumaal Sauga vallas asuv OÜ Valmos, kes seni tootis peamiselt mööblispooni. Kaasajastatud tootmisliin, uus kuivati ja katlamaja võimaldavad tänavu suurendada vineerispooni tootmismahtu kolm korda, 31 300 kuupmeetrile. Investeeringu suurus on 8,6 miljonit eurot.

UPM-Kymmene Otepää juhi Ando Juki andmeil tootsid nad mullu üle 50 000 m^3 vineeri. "Selle aasta tootmismaht saab olema kindlasti suurem, kuid veel mitte soovitud tootmisvõimsusele vastav, õpime uusi liine tundma ja juhtima," lausus Jukk.

Kohila Vineer tootis eelmisel aastal spooni. "Meie prioriteet on aga toota kõrgekvaliteetset erinevate pinnakatetega kasevineeri," ütles ettevõtte juhatuse esimees Väiko Dorbek ning lisas, et nominaalvõimsuseni jõudmiseks tuleb töötajaid pidevalt koolitada ning seadmeid peenhäälestada.

Valmose tegevjuhi Heiki Vahermetsa sõnul sundis olukord turul neid panustama 0,5millimeetrise mööblispooni asemel 1,5 millimeetri paksusele vineerispoonile. Kui kolm-neli aastat tagasi tootis Valmos mööblispooni peamiselt IKEA-le, siis tänavu jaguneb ettevõtte toodang järgmiselt: 59% vineerispoon, 21% mööblispoon, 15% formaatspoon ja 4% hakke, koore, kasepaku jm müük.

Mööbliturg muutub

"Nõudlus mööblispooni järele väheneb, sest mööblile pannakse peale üha uusi erinevaid imitatsioonimaterjale, mis on spoonist oluliselt odavamad," rääkis Vahermets. "Samas on tõusutrendis klientide nõudlus 1,5millimeetrise vineerispooni ja formaatspooni järele." Vahermets ütles, et kuna olemasolevas hoones ja olemasolevate seadmetega polnud võimalik vineeri- ja formaatspooni tootmismahtu kasvatada, otsustasid nad rajada sisuliselt uue tehase. "Mööblimaailm muutub, me peame kas kõrvale astuma või suutma teha toodangut, mida turg nõuab," sõnas ta.

Paksemat spooni tootev liin käivitus veebruari lõpus. "Praegu loksutame tootlikkust paika," täpsustas Vahermets. "Oluline muutus on ka see, et me ei tooda enam lattu, vaid müüme toodangut tellimuspõhiselt."

1,5millimeetrise spooni tarbijad on vineeritehased ja voodilippide tootjad, formaatspooni toodetakse vastavalt kliendi määratud kvaliteedile ning ette antud mõõtmetele. Vahermetsa kinnitusel nad Eesti vineeritootjatele spooni ei müü, vineerispooni lähim ostja asub tema sõnul Lätis.

"Koostöö ei ole välistatud, kuid täna ei ole meil abi vaja," vastas Jukk küsimusele, kas Otepää vineeritehas võiks hakata Valmosest vineerispooni ostma. "Koostöö tegemiseks peab olema vajadus, võimalik partner peab suutma pakkuda seda, mida meil vaja on. Kui toode sobib meie tootmisega, siis järgmisena tuleb sobitada hind selliseks, et mõlemad pooled tehingust kasu saaksid."

Ehkki spooni- ja vineeritootjate vajadus kasepalgi järele oluliselt suureneb, ei usu ettevõtete tegevjuhid, et võib tekkida probleeme toormega. "Kui sarnase tooraine tarbijaid on rohkem, paraneb metsas selle sortimendi väljatulek ning kvaliteet on ühtlasem," rääkis Jukk. "Praegu läheb osa kasepalgist konteineritega Hiina nii Eestist kui ka Lätist. Palk ei läheks välja, kui sellele mahule oleks olemas tarbija kohapeal." Otepää vineeritehase varumisareaali moodustab umbes sajakilomeetrine ring ümber tehase.

Külmem talv kuluks ära

Teised varuvad kasepalgi peamiselt Eestist. "Toormeturg on Eestis stabiilne ja piisav, kõige rohkem mõjutab metsamaterjali tarneid pehme talv ja kevadel-sügisel teedele kehtestatud piirangud," ütles Dorbek.

OÜ Balti Spoon tegevjuhi Edmund Smolareki sõnul on nad huvitatud kvaliteetse kasepaku Eestist ostmisest. "Hindame kõrgelt koostööd RMKga," märkis ta. "Lisaks on meie puiduportfellis tamm, mänd, lehis ja pöök." Smolareki andmeil on Balti Spooni investeeritud üle 33 miljoni euro.

> **Mööblimaailm muutub, me peame kas kõrvale astuma või suutma teha toodangut, mida turg nõuab.**
>
> **Valmose tegevjuht Heiki Vahermets**

MIS ON MIS

AS UPM-Kymmene Otepää

Asutatud 2000, Otepää linn.
Toodab kasevineeri ja enda tarbeks vineerispooni.
Tegevjuht Ando Jukk.
Omanik 100% UPM-Kymmene Wood OY (Soome).
Uue tehase maksumus 40 miljonit eurot (varasemaid investeeringuid ei avalda).
Toormevajadus üle 200 000 m³.
2016. aastal tootis üle 50 000 m³ vineeri (projektvõimsus 90 000 m³).
Eksport 95%.
Töötajaid 240.
2015. aasta käive oli 34,3 mln eurot ja kasum 8,8 mln eurot.

OÜ Kohila Vineer

Asutatud 2011, Kohila alev.
Toodab kasevineeri ja enda tarbeks vineerispooni.
Tegevjuht Väiko Dorbek.
Omanik 100% Latvijas Finieris (Läti).
Investeerinud üle 80 miljoni euro (sellest uus tehas 60 mln).
Toormevajadus 120 000 m³.
Uue tehase projektvõimsus 45 000 m³ vineeri (2016. aasta spoonitootmise mahtu ei avalda).
Eksport 95%.
Töötajaid 250.
2015. aasta käive oli 10,3 mln eurot ja kasum 0,01 mln eurot.

OÜ Valmos

Asutatud 2000, Audru vald.
Toodab mööbli-, vineeri- ja formaatspooni (kask).
Tegevjuht Heiki Vahermets.
Omanikud: 90% OÜ Kaamos Group (Kaido Jõeleht), 10% OÜ Hakera (Heiki Vahermets).
Investeerinud ligi 20 miljonit eurot (sellest uus tehas 8,6 mln).
Toormevajadus 60 000 m³.
2017. aastal plaanib toota 31 000 m³ vineerispooni (mööbli- ja formaatspooni mahtu ei avalda).
Eksport 94%.
Töötajaid 220.
2015. aasta käive oli 10,2 mln eurot ja kasum 0,09 mln eurot.

OÜ Balti Spoon

Asutatud 1993, Kuusalu vald.
Toodab spooni (kask, tamm, mänd, lehis, pöök).
Tegevjuht Edmund Smolarek.
Omanikud: 80,99% Atlantic Veneer Corporation (USA), 19,01% Moehring Group Holding LP (USA).
Investeerinud üle 33 miljoni euro.
Toormevajadus 34 000 m³.
Aastatoodang – ei avalda.
Eksport 97%.
Töötajaid 350.
2015. aasta käive oli 20,3 mln eurot ja kasum 1,1 mln eurot.

ALLIKAS: ETTEVÕTTED, ÄRIPÄEV

ÜKS KÜSIMUS

Kumb on kallim – vineer või spoon?

ANDO JUKK
ASi UPM-Kymmene Otepää tegevjuht

Sellele küsimusele ei ole olemas ühest vastust.

Kui võtame näiteks tootevaliku, mida me teeme vineerist, ja paneme teisele poole spoonide valiku, mida teised teevad, siis on kvaliteete ja sortimente, kus vineer on kallim ja spoon odavam ning vastupidi.

Spoon on vineeri tooraine, kuid see ei välista, et teatud omaduste puhul võib spoon vineerist kallim olla. Et kallimat spooni kätte saada, tuleb alustada metsas tooraine varumisest – spoonipakk on vineeripakust kallim. Määravaks saavad puidu vead – oksad, värvimuutus jmt.

Enamasti läheb kallim spoon mööbli või uste pindade katmiseks. Samamoodi on vineeri hinnastamisel väga oluline lõppkasutus ehk milleks toodet tehakse.

STATISTIKA

Vineeri tootmismaht tõusuteel

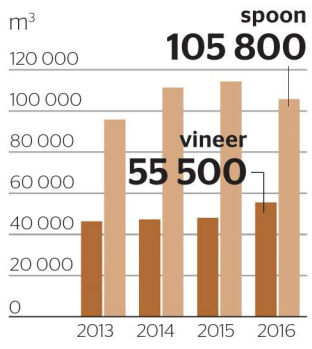

ALLIKAS: STATISTIKAAMET

Märts on Hea Teeninduse Kuu!
MÄRKA JA KIIDA TEENINDAJAT!
www.heateenindus.ee
Peatoetaja: Swedbank

MAKSUD

Autode lõiv algab 150 eurost

Valitsus kiitis heaks mootorsõidukite keskkonnalõivu kontseptsiooni, mis peaks jõustuma järgmise aasta alguses.

Lõivu võetakse sõidukite esmaregistreerimisel või Eestis juba registreeritud sõiduki esimesel omanikuvahetusel.

2015. aastal või hiljem valmistatud sõiduautode lõivumäär lähtub CO_2-näitajast. Enne 2015. aastat valmistatud autode ning mootorrataste-mopeedide puhul lähtutakse võimsusest kilovattides.

Lõivumäärad algavad uute autode keskkonnasõbralikumate versioonide puhul 150–160 eurost. Vanemate autode lõiv on oluliselt madalam. Näiteks vanema kui 10aastase auto puhul on tasu suurus vaid 20% tavamäärast. Lõiv ei puuduta veoautosid, busse, traktoreid.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Elektri võrgutasu odavneb hiljemalt juulis

Konkurentsiamet kooskõlastas Elektrilevi võrgutasud, mis langesid keskmiselt 6,7 protsenti. Kõigi tarbijate peale kokku säästab see aastas 18,5 miljonit eurot.
Eelmise aasta detsembris tegi konkurentsiamet Elektrilevile ettekirjutuse viia võrgutasud kulupõhiseks. Veebruaris esitas Elektrilevi konkurentsiametile võrgutasude kooskõlastamise taotluse. Uutest võrgutasudest tuleb ette teavitada vähemalt 90 päeva, mistõttu hakkavad need kehtima hiljemalt selle aasta 1. juulil.

USA välisminister: sõjategevus Põhja-Koreaga on üks variant

Sõjategevus Põhja-Korea vastu on variandina laual, ütles USA välisminister Rex Tillerson visiidil Lõuna-Koreasse pärast kahe Korea vahelise demilitariseeritud tsooni külastamist.
Tillerson ütles, et kindlasti ei taheta, et olukord nii kaugele läheks, kuid lisas, et kui Põhja-Korea suurendab oma relvaprogrammi ohtu sellise tasemeni, mis USA hinnangul vajab reageerimist, on see variant laual. Tillerson ütles, et 20 aasta pikkused püüdlused veenda Põhja-Koread tuumaprogrammist loobuma on läbi kukkunud.
Vahetult pärast Tillersoni teadet korraldas Põhja-Korea Pekingis erakorralise pressikonverentsi ning süüdistas tuumasõjas USAd.

elke
MÖÖBEL

KONTORITE
TERVIKLAHENDUSED

Kodusisustussalong:
Tedre 55, Tallinn / +372 661 7320
Kontori ja avaliku ruumi sisustussalong:
Rästa 18, Tallinn / +372 662 7070
tallinn@elkemoobel.ee / www.elkemoobel.ee

JÄÄTMEÄRI

Sarapuuga seostatud vedajal pole Nõmmel luba

Ootamatult Tallinna linnaisade lemmikprügivedajaks kerkinud Baltic Waste Management on märtsi algusest Nõmmel jäätmeid vedanud ebaseaduslikult.

KOIT BRINKMANN
koit.brinkmann@aripaev.ee

Äripäev

Kuna keskkonnainspektsioon sai teateid Nõmmel jäätmevedaja vahetusest tekkinud probleemide kohta, asuti asja selgitama ning tuli välja, et Baltic Waste Management (BWM) teeb Nõmme linnaosas jäätmete vedu selleks vastavat jäätmeluba omamata.

Keskkonnainspektsioon algatas rikkumise asjaolude väljaselgitamiseks väärteomenetluse ning tegevuse seadusega kooskõlla viimiseks haldusmenetluse.

Samuti leidis keskkonnainspektsioon, et võimalik lahendus on jäätmeloa saamiseni BWMi tegevuse peatamine ja seniks jäätmeveo korraldamine teiste jäätmeluba omavate ettevõtete kaudu.

Sarapuu: loa saamine teinekord venib

Juriidilist isikut võib jäätmete käitlemise eest jäätmeloata karistada kuni 32 000 euro suuruse rahatrahviga.

"Sellest loast nüüd suurt probleemi teha… no ma ei tea… las Tallinna keskkonnaamet tegeleb selle arusaamatusega," sõnas Tallinnas jäätmemajandust kureeriv abilinnapea Sarapuu. Tema kinnitusel on Tallinnas varem teistegi vedajate puhul juhtunud, et riigi keskkonnaamet pole õigeks ajaks suutnud luba väljastada, kuid erilist probleemi pole sellest seni tehtud. Näiteks Ekoviri puhul venis menetlus pool aastat. Aru ei saa, miks, imestas Sarapuu.

Sarapuu suunaski teraviku riigi keskkonnaameti poole, et kui BWM esitas jäätmeloa taotluse eelmise aasta 16. novembril ja loa menetlemiseks on ette nähtud kuni kolm kuud, siis miks seda siiani väljastatud pole.

Kuid seaduse järgi ei tohiks BWM praegu Nõmmel jäätmeid vedada? "Neil on teistes piirkondades olemas luba. Selles mõttes ei ole probleemi," arvas Sarapuu.

Kas linnavõim jäätmevedu praegu ei peata? "Vaatame, kuidas olukord kujuneb. Tallinna keskkonnaamet lubas kontakteeruda riigi keskkonnaametiga, et see luba kiiresti välja antaks. Või siis selgitataks, miks menetlus endiselt kestab. Seejärel otsustame," ütles Sarapuu.

BWMi juhataja ning omanik Kaido Laanjärv märkis napilt, et jäätmeloa taotluse andsid nad juba novembris sisse ja millegipärast on selle menetlus veninud.

Tallinna linnavalitsusele saadetud kirjas tuletas keskkonnainspektsioon meelde, et jäätmeseadusest tulenevalt on nii keskkonnainspektsiooni kui ka kohaliku omavalitsuse üksuse puhul tegu järelevalvepädevust omava asutusega, mis ei saa aktsepteerida ebaseaduslikku tegevust. Järelevalvepädevust omav asutus peab võtma tarvitusele meetmed olukorra nõuetega kooskõlla viimiseks. Kuna tegu on kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatava jäätmeveoga, siis esmane reageerimiskohustus on kohaliku omavalituse üksusena Tallinna linnavalitsusel.

> **Sellest loast nüüd suurt probleemi teha… no ma ei tea… las Tallinna keskkonnaamet tegeleb selle arusaamatusega.**
> Tallinna abilinnapea Arvo Sarapuu

Seetõttu palus keskkonnainspektsioon linnavalitsusel viivitamatult reageerida ning informeerida inspektsiooni ebaseadusliku tegevuse lõpetamiseks rakendatavatest meetmetest.

Hiljuti kirjeldas Eesti Ekspress, kuidas Tallinna prügimajandust korraldava abilinnapea Arvo Sarapuu väimees ja Sarapuu ärigrupi ATKO juht Margo Tomingas osaleb salaja Tallinna prügiäris. Ekspressi loo järel teatas prokuratuur, et kontrollib neid väiteid.

Äripäev kirjutas eelmise aasta septembris, kuidas Tallinna prügiveohangetel on kui välk selgest taevast turgu võtmas jäätmeäris täiesti tundmatud tegijad, konkurendid kahtlustavad abilinnapea Sarapuu kureeritava linnavõimu abi ja suunamist.

Uskumatu edu hangetel

Hangetel oli välja joonistumas muster, kus ühispakkujad – mullu 6000 euro suuruse käibega konsultatsioonifirma Baltic Waste Management (BWM) koos poolemiljonilise käibega bussiveoteenust pakkuva Tapa Autobussipargiga on edukaimad kõikides pealinna piirkondades, kus nad on osalenud. Ainsaks erandiks on seni üks piirkond Lasnamäel.

KAUBANDUS

Maxima Lidli tulekust: tegutsegu

MARGE VÄIKENURM
marge.vaikenurm@aripaev.ee

Kui Lidl suudab hakkama saada konkurentsiga Eesti turul, siis tegutsegu, leiab Eesti Maxima.

Äripäev kirjutas reedel, et Saksa kontsern Lidl tahab peagi Eestis juured alla ajada, paigas on nii poodide arv, oodatav turuosa kui ka kohalikud juhid Eestis ja Lätis. Lidl püüab infokilde hoida nii salajas kui võimalik, vältides lekete hirmus väliseid nõustajaid ehk teeb kõike *in house*.

Eesti Maxima avalike suhete juhi Katja Ljubobratetsi kommentaar oli konkreetne. "Kui mõni ettevõtja arvab, et ta suudab pakkuda konkurentsi juba Eestis tegutsevale seitsmele jaeketile, tegutsegu. Näeme selles vaid võimalust pakkuda Eesti tarbijatele veelgi paremat kaubavalikut ja hindu," ütles ta.

Äripäev
Saksa kontsern Lidl tahab Eestis juured alla ajada
Eesti Energia teenis Jordaania projektist 18,6 miljonit eurot
KAUBANDUS
Sakslased tulevad Leedu kaudu

▲ **Äripäev kirjutas reedel, et Saksa kontsern Lidl tahab peagi Eestis juured alla ajada, paigas on nii poodide arv kui ka kohalikud juhid Eestis ja Lätis.**

Leedus kukkus käive pärast Lidli tulekut

Öeldakse, et oma hoobi sai ilmselt Lidli tugevuse tõttu ka Leedu Maxima, kellel eelmisel aastal käive kukkus.

"Mis puudutab Lidli tuleku mõju teistele jaekettidele, siis ta on mõjutanud kõiki – turuosa on kõigil muutunud. Leedu Maxima jaekett on vaid üks näide," kommenteeris Ljubobratets.

Tartu Postimees kirjutas reedel samuti, et Lidl tahtis Tartus osta Anne sauna. Eestisse on Lidl loonud kinnisvarahaldusettevõtte MMS Property Solutions.

▲ **OÜ Baltic Waste Management, mida seostatakse abilinnapea Arvo Sarapuu ärihuvidega, on märtsi algusest Nõmmel jäätmeid vedanud ebaseaduslikult.** FOTO: SANDER ILVEST / POSTIMEES / SCANPIX

BWM registreeriti äriregistris Tallinna hangete väljakuulutamise järel 2014. aasta oktoobris. Ettevõtte juht ja omanik on endine Tallinna keskkonnaameti korraldatud jäätmeveo sektori juhataja Kaido Laanjärv. Kunagi, 2000. aastate alul oli Laanjärv ametis Tallinna säästva arengu ja planeerimise ameti ühistranspordi projektijuhina. Umbes samal ajal pidi sama ameti ühistranspordiosakonna juhataja kohalt korruptsiooniskandaaliga lahkuma praegu bussivedudega tegelevat ATKO Gruppi juhtiv Margo Tomingas, kes on Tallinna jäätmemajandust kureeriva abilinnapea Arvo Sarapuu väimees.

Sarapuu kinnitas septembris Äripäevale ja hiljuti ka Eesti Ekspressi uudise peale, et tal puudub igasugune avalik või varjatud osalus prügifirmas BWM.

KOMMENTAAR

Jäätmeluba on nii elementaarne asi

ARGO LUUDE
ASi Eesti Keskkonnateenused juhataja

Jäätmeluba on esimene asi, mis tuleb korraldatud jäätmeveo hanke võidu järel korda ajada. See on nii elementaarne asi. Ma ei oleks tulnud selle pealegi, et keegi tuleb ilma loata massiteenust osutama.

Jäätmevedaja ei tohi ilma luba omamata jäätmeid vastu võtta ja ka neid üle anda. Trahvi peaks saama nii Tallinna jäätmekeskus, et ta on sellise loata jäätmevedaja lubanud Nõmmele vedama, kui ka vedaja.

Selle loa olemasolu kontrollimine on Tallinna linnavalitsuse ülesanne. Tallinna keskkonnaamet on detailideni kontrollinud Eesti Keskkonnateenuste jäätmelubasid ja esitanud põhjalikke ja detailseid vastuväiteid riiklikule keskkonnaametile ning palunud ka munitsipaalpolitseil kontrollida, kui neile midagi pole meeldinud. Seda üllatavam on, et hetkel saab jäätmeid vedada luba üldse omamata. Tekib küsimus erinevate ettevõtete võrdsest kohtlemisest.

Ma tean, et väga paljudes omavalitsustes on lepingus kirjas, et kui jäätmevedajal ei ole mingiks kuupäevaks saadud korraldatud jäätmeveo luba, siis tähendab see lepingu lõppemist. Need kaks asja käivad koos. Korraldatud jäätmevedu ilma jäätmeluba omamata ei tohi teha.

Senine praktika ongi olnud, et jäätmeluba omamata on tulnud vastava teenuse osutamine peatada. See on olnud nii omavalitsuste, keskkonnainspektsiooni kui ka riikliku keskkonnaameti seisukoht.

„See on nii elementaarne asi. Ma ei oleks tulnud selle pealegi, et keegi tuleb ilma loata massiteenust osutama.

Integratsiooni Sihtasutus on Kultuuriministeeriumi haldusalas tegutsev Vabariigi Valitsuse loodud sihtasutus, mille tegevuse põhieesmärgid on Eesti ühiskonna integratsioonile suunatud tegevuste algatamine ja toetamine eestlaste ja mitte-eestlaste seas ning sisse- ja väljarändega seotud tegevuste algatamine ja toetamine.

Integratsiooni Sihtasutus

Integratsiooni Sihtasutus kuulutab välja avaliku konkursi

JUHATUSE LIIKME

leidmiseks kolmeaastaseks perioodiks.

Ootame Sind kandideerima, kui Sul on

- kõrgharidus (eelistatult magistrikraad);
- edukas organisatsiooni juhtimise kogemus;
- eesti keele oskus C1 tasemel, vene ja inglise keele oskus B2 tasemel;
- väga hea eneseväljendusoskus, koostöö- ja suhtlemisoskus;
- pingetaluvus, organiseerimis- ja arendusvõime ning innovaatilisus.

Kasuks tulevad:

- töökogemus avalikus ja/või mittetulundussektoris;
- teadmised lõimumisvaldkonnast;
- väga head teadmised ja kogemus Euroopa Liidu struktuuritoetuste administreerimisest;
- rahvusvahelise koostöö kogemus.

Juhatuse liikme ülesanded on sihtasutuse strateegiline juhtimine, igapäevase töö korraldamine, meeskonna loomine ja juhtimine ning sihtasutuse esindamine avalikkuses. Juhatuse liikme üks esmaseid ülesandeid on sihtasutuse kolimine Narva hiljemalt 30.06.2018. Juhatuse liikme töökoht alates 30.06.2018 on Narva.

Kandideerimiseks palume saata CV (soovitatav Europassi CV) ja motivatsioonikiri koos üheleheküljelise visioonikavandiga kandidaadi nägemusest sihtasutuse arengustrateegiast valitud perioodiks. Dokumendid saata hiljemalt 14. aprilliks 2017 kell 17.00 e-posti aadressile info@meis.ee märgusõnaga „juhatuse liige".

Täiendav info:
konkursi tehnilistes küsimustes e-posti aadressil eda.silberg@meis.ee;
konkursi sisulistes küsimustes pöörduge nõukogu juhi
Kristina Kallase poole tel 511 8311.

Saaremaa Saunad™

OÜ Saaremaa Saunad
Saare mk, Kudjape küla,
Lääne-Saare vald,
Mob: +372 510 7095
saunad@saaremaasaunad.ee
www.saaremaasaunad.ee
Saaremaa Saunad OÜ

Kõikidel meie toodetel **garantii – kaks aastat**
SAUNAD SAAREMAA MEISTRITELT
KIIRE TEOSTUS

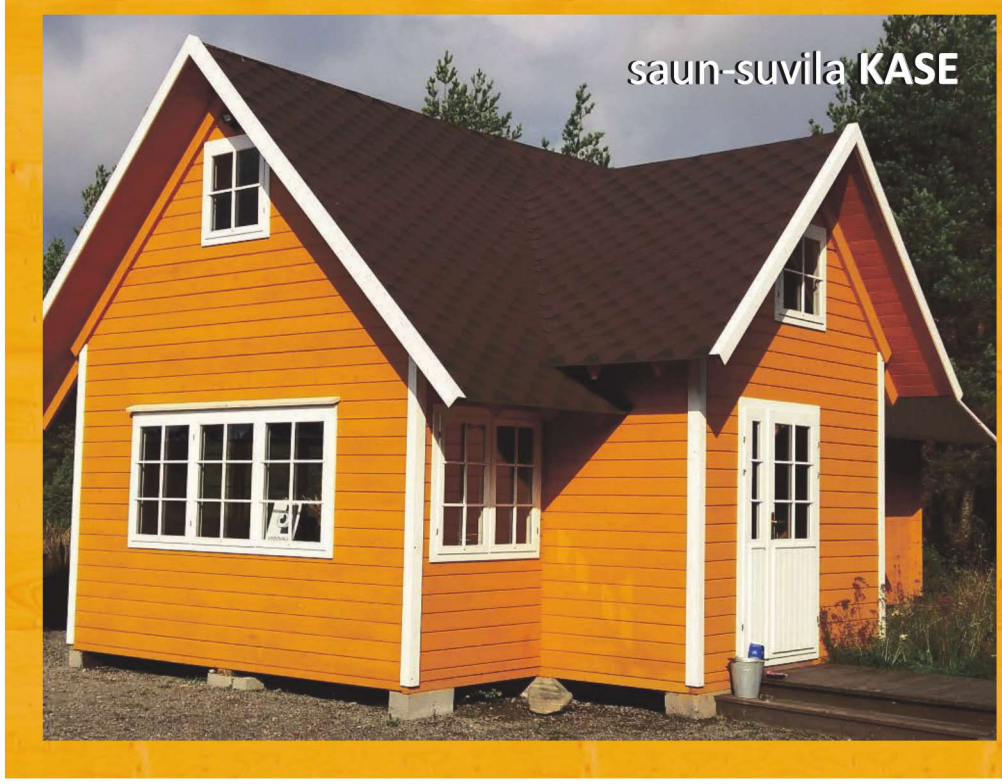

TELLI BUSSIREIS MEILT!

- 9-52-kohalised bussid
- Juhuveod
- Tööliste transport

BUSSTRANS OÜ
tel +372 56 40 525, info@busstrans.ee

TUNNUSTUS

Selgusid turunduse parimad

Reedel kuulutati Kuldmuna galal välja aasta parimad turundus- ja meediateod.

Aasta turundustegu 2016 *grand prix* läks šokolaadi Nurr relansseerimise eest Kalevile ja reklaamiagentuurile Age McCann. Pakendi tegi uuele "Nurrile" KOOR. Age McCann pälvis Kuldmunal ka aasta digiagentuuri tiitli. Aasta reklaamiagentuuriks kuulutati Optimist.

Aasta turundusteo finaali jõudsid Eesti parima juutuuberi konkurss (esitaja Swedbank), Largo mahlasarja Muhe lansseerimine (esitaja Kontuur Leo Burnett), Telia "Pane küla elama" (esitaja Telia) ja Elroni *creative*-PR-kampaania "Lehvita Tiiule!" (esitaja Optimist).

Aasta turundusteo avaliku sektori kategooria võit läks Sepa jalgpallikeskuse ehitamise kampaania eest loovagentuurile Neway. Eriauhind Personal quEST Award läks kampaania Just Estonishing eest Peter Kentiele.

Aasta meediategu 2016 *grand prix* võitis meediaagentuur CMSPHD Tinderis tehtud kampaania eest "Mike ja Dave otsivad pulmakaaslasi". Töö oli ühtlasi ka innovaatilise meediakasutuse kategooria võitja.

Aasta meediategu 2016 kategooria *brand activation* võitja on Battery kampaaniaga Meediaagentuur OMD.

Aasta meediategu 2016 efektiivse meediakasutuse (ROI) kategoorias oli kaks võitjat: Balbiino Vanilla Ninja jäätis (Inspired Universal McCann) ja "Statoil, 25 aastat Eestis" (MediaBroker). Aasta meediategu 2016 uuringutel põhineva kategooria võitja on Tallinna Kaubamaja e-pood (meediaagentuur Inspired Universal McCann).

Konkursside korraldaja on Best Marketing / Äripäev AS.

BESTMARKETING.EE

SEADUS

Uued auditireeglid tulevad juulis

Valitsus toetas neljapäevasel istungil audiitortegevuse seaduse muudatusi, mis lihtsustavad sadakonna firma auditikorraldust ning võimaldavad audiitoritel müüa neile ka lisateenuseid.

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee
Äripäev

Eks tuleb ette ka neid, kes võivad audiitorile survet avaldada, et otsus oleks meelepärane, hoiatusega, et kui ei ole meelepärane, siis järgmisel aastal võtame teise audiitori.

Audiitorkogu president Märt-Martin Arengu

Plaani järgi juuli alguses jõustuv seadus kitsendab oluliselt niinimetatud avaliku huvi üksuse määratlust. Säärastel ettevõtetel on auditi vallas suuremad kohustused, rohkem tööd on ka nende audiitoritel.

Edaspidi jäävad avaliku huvi üksusteks vaid börsifirmad, kindlustusettevõtted ja pangad. Seni on sinna hulka aga läinud ka näiteks enam kui 66 miljoni euro suuruse aastakäibega ettevõtted, üle 33 miljoni euro suuruse varade mahuga firmad või enam kui 1000 inimesele tööd andvad ettevõtted.

"Avaliku huvi üksuseks olemine paneb nii ettevõtjale kui ka audiitorile teatud lisakoormusi. Oli ette teada, juba 2016. aasta alguses, et seda definitsiooni Eesti kohta tõmmatakse kõvasti koomale. Senise 200 avaliku huvi üksuse asemel jääb neid alles 30 ringis," ütles Audiitorkogu president Märt-Martin Arengu.

Veel riigikogus vastuvõtmist vajav eelnõu viib avaliku huvi üksuse määratluse Euroopa Liidu direktiiviga määratud miinimumini. Tunamulluse olukorraga võrreldes vabaneks keerulisema aruandluse kohustusest rahandusministeeriumi teatel 81 aktsiaseltsi ja 18 osaühingut ning toonastest omavalitsustest 16 linna ja 18 valda.

Elu ja seadus kooskõlla

Muudatus viib Audiitorkogu presidendi sõnul tegeliku elu ja seaduse kooskõlla. Avaliku huvi üksuse mõiste tõi sisse 2010. aastal vastu võetud audiitortegevust reguleerinud seadus. "Eks ta sel hetkel oli parimas usus tehtud," märkis Arengu. Kui varem olid aluseks finantskriteeriumid, siis tegelik elu näitas, et avalik huvi sääraste firmade vastu võib olla üsna väike.

"Palju on näiteks selliseid ühe omanikuga suuri välisettevõtteid, kes Eestis teevad sisuliselt allhanget, tegutsevad suure tehasena. Jah, numbrite järgi läks ta praegu veel kehtiva seaduse järgi avaliku huvi üksuseks, aga tegelik avalik huvi selle ettevõtte tegevuse vastu oli suhteliselt väike," rääkis Audiitorkogu president.

Nendel ettevõtetel, mis enam avaliku huvi üksused ei ole, pole enam vaja näiteks auditikomiteed. Arengu sõnul on viivitus avaliku huvi üksuste definitsiooni rakendamisel nii audiitoreid kui ka ettevõtjaid viimased pool aastat väga häirinud. "Selles mõttes me väga tervitame seda, et seadus valitsusest lõpuks läbi läks."

Rohkem lisateenuseid

Avaliku huvi üksuste ringi koomale tõmbamine tähendab ka seda, et audiitorid saavad hakata varem sellesse kategooriasse läinud firmadele pakkuma muid lisateenuseid peale puhta auditi. Need ettevõtjad, kes uue seaduse järgi enam ei ole avaliku huvi üksused, saavad oma audiitoritelt tulevikus osta ka maksu-, finants- ja ärikonsultatsioone, õigusnõustamist, siseauditit ja hindamisteenuseid.

"See on põhjus, miks audiitorid on seda muudatust oodanud. Kokkuvõttes on nii, et ettevõtjad võidavad sellest, sest neil on rohkem kohustusi, ja audiitorid võidavad, sest neil on rohkem võimalusi," rääkis Arengu.

Plaanitav seadus näeb ka ette, et auditilepingud tuleb sõlmida vähemalt kaheks aastaks. "See on huvitav *win-win* võimalus nii ettevõtetele kui ka audiitoritele," rääkis

Meie sisustame sinu kontori!

Pakume nii uut kui vähekasutatud kontorimööblit

ECOFURNI.COM
KONTORIMÖÖBEL

Kinnarps · ISKU · EFG European Furniture Group · Inspiring spaces Martela

- ANTIIK
- KAPID
- KAUPLUSE SISUSTUS
- KONTORITARBED
- LAUAD
- MÖÖBLI LISATARVIKUD
- NAGID
- PEHME MÖÖBEL
- SAHTLIBOKSID
- TAHVLID
- TOOLID
- TURVA-JA HOIUKAPID
- VAHESEINAD
- VAIBAD

HEAD HINNAD!

www.ecofurni.com

AMETIÜHINGUD

Käo: noortel on ülemusest suhteliselt savi

RIVO SARAPIK
rivo.sarapik@aripaev.ee

Noore põlvkonna töötaja ei vaja enda esindamiseks ametiühingut, vaid suhtleb ise otse juhtkonnaga, leiab NG Investeeringute juht Jüri Käo. "Noortel on suhteliselt savi, mida ülemus ütleb, kui ülemus ei ole autoriteet."

▲ **Konverentsil Tuulelohe Lend vasakult Robert Kitt, Jevgeni Ossinovski, Jüri Käo ja Kati Vabi.** FOTO: ANDRES HAABU

"Ma olen jätkuvalt seda meelt, et ametiühingud on ajaloo rudiment, mis takistab ühiskonna normaalset arengut, ja ühel hetkel see lõpeb ära," kommenteeris ta tööandjate keskliidu konverentsil Tuulelohe Lend.

"Vaadake, mis Skandinaavias toimub – kellel on takistused lendamisel, kellel on takistused kauba kättesaamisel. Mis see siis on? Sulle on antud töökoht, aga ühel hetkel sa tõused püsti, et nõuame kõik koos palka," tõi ta näite. Selline suhtumine ja käitumine on tema hinnangul vanaaegne. "Noortest kunagi ametiühingu liikmeid ei saa, sest oma isiksusega klaarivad nad ise firma juhtkonnaga asju, neil pole vaja lippude ja kiivritega kolistada asfaldi peal."

Ametühingute keskliidu esimees Peep Peterson nimetas seda arvamust idaeuroopalikuks ja sügavalt ebademokraatlikuks. "Euroopa majandust uurides näeme, et parim heaolu on saavutatud just parima dialoogi tulemusel. Ametiühingud on selle loomulik osa," rõhutas Peterson. "Töötajad on kaasamõtlev ja kaasvastutav äri osaline, nende ühinemisõigus arvamuste väljaütlemisteks on kõigi põhiseaduste lahutamatu osa. Ametiühingud toetavad kokkuleppeid, mis suurendavad nii töötajate kui ka tööandjate heaolu."

Peterson nõustub nii tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski kui ka tööandjate keskliidu juhataja Toomas Tamsariga, et ametiühingute ja tööandjate omavaheline koostöö on väga tähtis.

◀ **Audiitorkogu presidendi Märt-Martin Arengu sõnul läheb uus seadus nüüd tegeliku eluga kooskõlla.** FOTO: MEELI KÜTTIM

Arengu. Ettevõtjate võit on tema sõnul see, et audiitorteenus on esimesel aastal kulukam kui järgmistel aastatel, kuna esimesel aastal peab audiitor õppima tundma firma siseprotsesse ja tegema palju muid lisaprotseduure, et ennast ettevõtte tegevusega kurssi viia.

Audiitorid võidavad aga sellega, et sõltumatus ettevõttest suureneb. "Kui praegu on 10 000 kontrollitavat ettevõtet, siis eks tuleb ette ka neid, kes võivad audiitorile survet avaldada, et see audiitori otsus oleks meelepärane, hoiatusega, et kui see ei ole meelepärane, siis järgmisel aastal lihtsalt võtame teise audiitori," ütles Arengu.

Uued reeglid audiitorite vahetusele

Oluline muutus on ka see, et seadusesse saavad täpselt kirja reeglid audiitorfirma roteerumise kohta. Seni piisas avaliku huvi üksuste puhul sellest, kui roteerus vastutav partner, ent firma võis samaks jääda. Tulevikus aga peab põhimõttel 10 + 10 vahetuma ka audiitorfirma.

See tähendab, et 10 aastat võib ettevõtet auditeerida üks firma, siis peab toimuma avalik pakkumine ning juhul, kui senine audiitor parima pakkumise teeb, võib ta jätkata veel 10 aastat. "Arvestades, et paljudel Eesti ettevõtetel, kes on ennekõike välisomanduses, on olnud pikalt samad audiitorid, siis see on asi, mis lähima 10–20 aasta jooksul on oluline," rääkis Audiitorkogu president.

Ministri elu lihtsamaks

Audiitorkogu hakkab seaduse järgi andma ka vandeaudiitori kutset. Varem on seda juriidiliselt teinud rahandusminister Audiitorkogu ettepanekul. "Muudatustega vähendame tarbetut asjaajamist. Audiitorite kutse korraldus muutub lihtsamaks, mis kahandab halduskoormust ja säästab raha," ütles rahandusminister Sven Sester pressiteate vahendusel.

Tähtaeg Euroopa auditidirektiivi ülevõtmiseks oli juba eelmise aasta juunis. Eesti seadusemuudatusi selleks ajaks vastu ei võtnud, kuna justiitsministeerium ei kooskõlastanud rahandusministeeriumi koostatud eelnõud tähtajaks.

Veebruari keskel teatas Euroopa Komisjon, et Eestil ja veel viiel riigil tuleb uued reeglid kiiresti üle võtta. Komisjon andis riikidele aega kaks kuud ehk aprilli keskpaigani, vastasel juhul ähvardas komisjon Euroopa Kohtusse pöörduda.

Uued auditireeglid on plaanitud jõustuma selle aasta 1. juulil.

STATISTIKA

Riigihangete maht mullu vähenes

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Eelmisel aastal kahanes riigihangete rahaline maht veidi ning ulatus vaid 2 miljardi euroni.

300
võrra ehk 3 protsenti kahanes eelmisel aastal tehtud hangete arv.

Arvuliselt kõige rohkem tellis riik teenuseid, need andsid 40 protsenti hangete koguarvust. Kõige vähem ehk veidi üle 20 protsendi juhtudest tellis riik ehitust. Asjade ostmise hanked andsid arvust veidi üle 30 protsendi, näitab rahandusministeeriumi statistika.

Kõikidest hangetest andsid 11 protsenti üle rahvusvahelise piirmäära ulatunuid hanked, mida oli kokku 1177. Et hange rahvusvaheliseks muutuks, peab maht asjade ostmise või teenuste tellimise puhul olema vähemalt 135 000 eurot, ehitustööde puhul aga vähemalt 5,2 miljonit eurot.

Hanke võitnud ja lepingu saanud pakkujatest olid mullu vaid 13 protsenti suurettevõtted ja 87 protsenti väikese ja keskmise suurusega firmad, rääkis rahandusministeeriumi riigihangete ja riigiabi osakonna juhataja Kristel Mesilane.

Vaidlust vähem

Ettevõtjad vaidlustasid mullu 186 hankemenetlust, mis andis vaidlustuste osakaaluks vaid 1,8 protsenti. Riigihangete vaidlustuskomisjoni juhataja Taivo Kivistik rääkis, et siiski on visa kaduma müüt, justkui poleks ühtegi hanget võimalik vaidlustamata lõpuni teha.

Vaidlustuste koguarv oli veidi suurem, kuna ühe menetluse käigus võib vaidlustusi esitada ka mitu tükki. Vaidlustusi oli kokku 262, mida oli 4,7 protsenti vähem kui aasta varem. Vaidlustuskomisjon vaatas läbi 183 vaidlustust ning rahuldas neist 66, rahuldamata jäi taotlus 95 juhul.

"Miks on vaidlustuste arv vähenenud, ma öelda ei oska. Eelmise majanduskriisi ajal ajakirjanikud püüdsid leida seoseid esitatud vaidlustuste ja majanduse kehva seisu vahel. Ma ei tea, võib-olla on seos olemas. Eks siis meie majandusel läheb hästi," ütles Kivistik.

Osaliselt võib vähenemise taga tema sõnul olla juhus, aga osaliselt ka see, et hanked toimuvad etapi kaupa. Näiteks prügiveos tehakse hankeid enamasti viie aasta jooksul ja sama perioodi tagant tulevad ka vaidlustused.

Palju rahuldamata vaidlustusi

Vaidlustatud hangetest 38 protsendil jõudis komisjon järeldusele, et hankija oli teinud vea. Rahuldamata jäi aga 49 protsenti kõikidest vaidlustustest, lisaks loobusid firmad ise vaidlemisest 9 protsendil juhtudest. Kivistiku sõnul on see näitaja iseäralikult suur.

Arvuliselt enim vaidlustati mullu Tartu linnavalitsuse riigihankeid. Kokku tegi linn mullu 179 hanget, vaidlustusi tuli 15. Vaidlustuste koguarvu poolest jäi teisele kohale kaitsevägi, mis tegi mullu 254 hanget, vaidlustusi laekus 14. Rahuldati täielikult aga vaid üks ning osaliselt kaks vaidlustust.

LÜHIDALT

Föderaalreserv lõdvendas pankade ühinemise reegleid

Föderaalreserv otsustas pankade ühinemist lihtsustada ja neljakordistas rahamahu, millest suuremate tehingute korral on vajalik valitsuse analüüs, kirjutas Handelsblatt. Kui USAs liituvate pankade ühine bilansisumma jääb alla 100 miljardi dollari, ei hinnata seda riiklikul tasandil ohuks finantssüsteemile.
Seetõttu usuvad eksperdid, et tulevikus võivad pangad kiiremini ühineda. Varem oli kriitiline piir 25 miljardit dollarit.

LADUKS

TÖÖSTUSUKSED
TULETÕKKEUKSED
LAADIMISSEADMED
MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS
5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE
tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

Radoonitõrjekeskus
Radooni mõõtmise ja -tõrje ekspert
GSM: +372 56 987 330
info@radoonitorjekeskus.ee
www.radoonitorjekeskus.ee
Just radooni peetakse
HINGAMISTEEDE ja KOPSUVÄHI
peamiseks põhjustajaks maailmas

TEGEVUSVALDKONNAD:
• radooni mõõtmine maapinnast professionaalsete mõõteriistadega
• radooni mõõtmine hoonetes, radooni sissepääsukohtade avastamine; pikad ja lühiajalised mõõtmised
• koduste mõõteseadmete müük
• radoonikile müük ja paigaldus; aktiivsete ja passiivsete radoonitõrjesüsteemide müük ja paigaldus
• pakume konsultatsiooni ja erinevaid lahendusi radooni mõõtmiseks ja vähendamiseks elu-, olme- ja tööruumides.

MARKUS – radooni mõõtmine enne ehitust maapinnas.
Hind: al 150 €
CORENTIUM – radooni mõõtmine hoones.
Hind: al 32 €
Radoonimõõtja
hind: 216 €
(võimalik nii osta kui ka rentida)
tel +372 56 987 330 info@radoonitorjekeskus.ee
www.radoonitorjekeskus.ee

ÄRA KULUTA RAHA EDEVUSELE
VAID OMA TEGEVUSELE!
REGISTRAATORID

KASUTATUD KONTORI- JA PROFIMÖÖBLI MÜÜK.
E–N 10–17, R 10–18
Tähetorni 21j, Tallinn | Tel 552 6608
www.Apuneks.ee

klubihind 30,50 tavahind 38,50

Jake Knapp

Kaasautorid John Zeratsky ja Braden Kowitz

SPRINT

Kuidas kõigest viie päevaga lahendada suuri probleeme ja proovida läbi uusi ideid

Äripäev

Äripäeva raamatuklubi

pood.aripaev.ee/raamatud

Ole kursis personalivaldkonnas toimuvaga

Tellimine: www.personaliuudised.ee/pp • 667 0099

5. KÜTUSETURU AASTAKONVERENTS:

MUUTUSTE AASTAD 2017–2020

27. APRILL 2017

Eesti kütuseturgu ootavad ees muutuste aastad. Sellel aastal on konverentsi fookuses ennekõike Eesti siseturu muudatused ning uuendused.

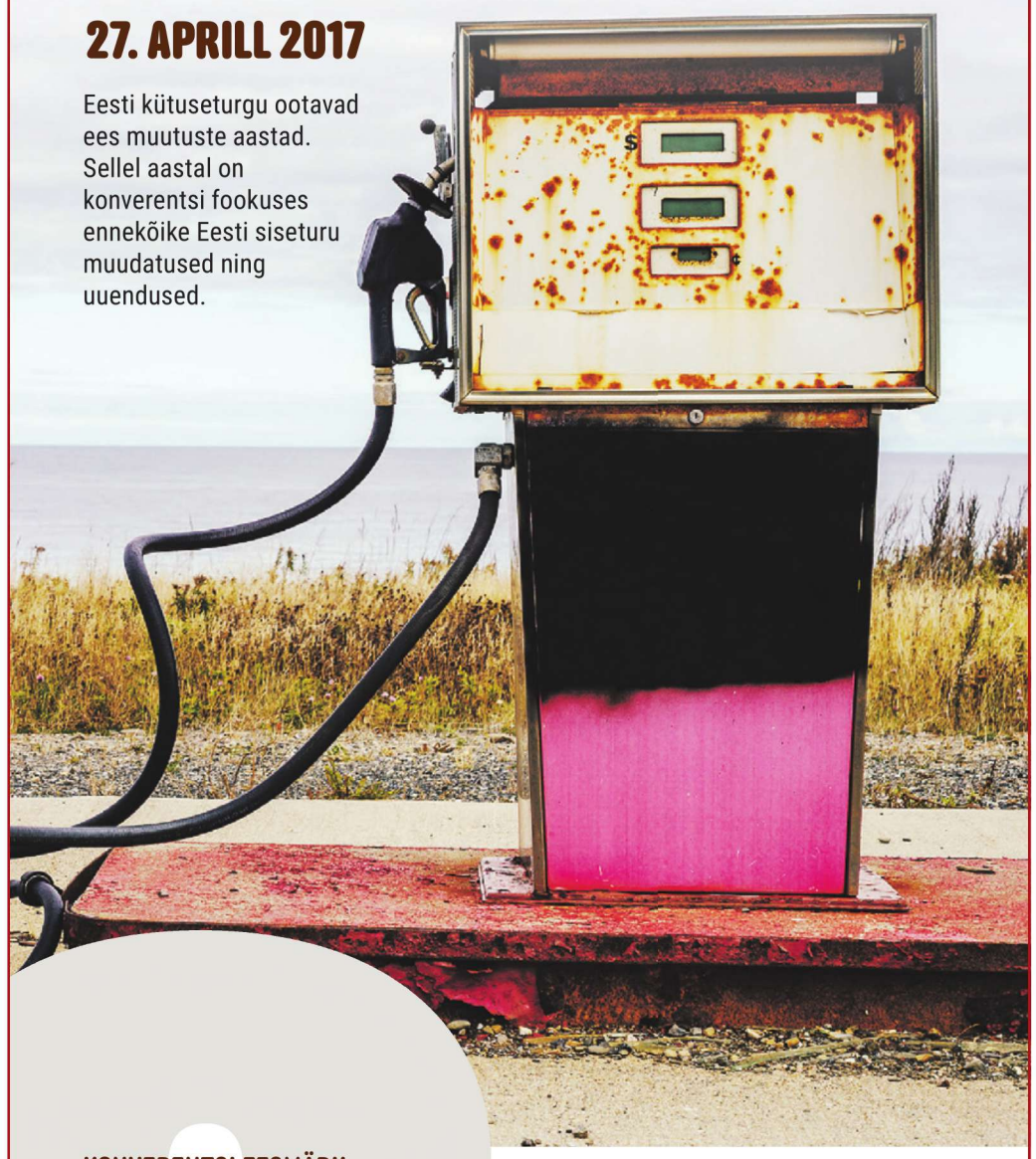

KONVERENTSI EESMÄRK
on tuua kokku kõik turu osapooled, juhid ja otsustajad: kütuse jae- ja hulgimüüjad, transpordi- ja logistikafirmad, tööstus-, kaubandus- ja põllumajandussektor, riigisektor, erialaliidud jpt. Tänavune konverents tõotab kasvada eelnevatest suuremaks, sest kütuseturu muudatused puudutavad paljusid sektoreid.

TEEMAD:

- **Eesti kütuseturu uuring 2017 – esmaesitlus ja järeldused**
- **Euroopa Liidust tulevad nõuded**
- **Eesti kütuseturu regulatsioonid lähiaastatel**
- **Maailma kütuseturu võimalikud arengud**
- **Kütuse käitlemise e-keskkond – muudatused müüjatele ja käitlejatele**
- **Biolisandi kohustus ning kas kõik masinad kannatavad biokütust**
- **Toimub 2 arutlusringi**

Päeva modereerib Eesti Õliühingu esimees **Toomas Saks**.
Eesti kütuseturu regulatsioonidest lähiaastatel räägib keskkonnaminister **Marko Pomerants**.
Lisaks astuvad lavale rahandusministeeriumi, majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi, maksu- ja tolliameti, ERAA, AMTELi, Kantar Emori, Via3L Speditioni jt esindajad.

SOODUSHIND VAID REEDE, 24. MÄRTSINI
229 € +km/osaleja, 3 või enama osaleja korral ettevõttest 199 € +km/osaleja.
Tavahind 329+km, 3 või enama osaleja korral ettevõttest 249 €+km/osaleja

VAATA PROGRAMMI JA REGISTREERU **www.logistikauudised.ee**
Lisainfo programmijuhilt: Anu Soomets, anu.soomets@aripaev.ee, +372 516 4397

KORRALDAJAD: Äripäev, Logistikauudised.ee, Eesti Õliühing
TOETAJAD: KANTAR EMOR, KÖMME AGEMEL

Äripäeva Infopank

Sisesta ettevõtte nimi, registrikood või isiku nimi

Kõigi Eesti ettevõtete **taust ja seosed** Äripäeva Infopangast!

Äripäeva Infopank | telefon: (+372) 667 0008 | e-post info@infopank.ee

www.infopank.ee

KOMMENTAAR

Eestile tõeliste juurtega märk

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) uus Eesti turundamise tööriistakast tekitas elevust. Seda peamiselt tutvustatud pikseldatud või pikseldamata, suveniirele kantud või kandmata rändrahnu ehk uue võimaliku turundusmärgi tõttu.

Kuigi erisugused turundus- ja modereerimistööriistakastid on läänemaailmas laialt levinud, tekitas selline märk enamjaolt kummastust. Nagu ka tööriistakasti arendamisele kulutatud finantsvahendite hulk.

Loodud kogum olevat suurepärane vahend Eesti institutsioonidele ja ettevõtetele nii enda kui ka Eesti riigi tutvustamiseks, kuid küsitavaks jäi siiski, miks pidi selle instrumendi looma. Jah, järgmisel aastal tähistame Eesti Vabariigi märgilist 100. sünnipäeva, kuid seesugune põhjendus on pelgalt vormiline.

Kindlasti leiab odavamaid, eestlastele tugevama seosega – juurtega lahendusi, mis aastapäeva puhul oleks asjakohasem.

Üheks selliseks turundamisviisiks võiks olla tuntud, aga aegunud autoriõigustega piltide-fotode ja nendega kaasas käivate lugude vabakasutusse andmine. Need võiksid olla Eestiga seotud olulistest kultuuri- või loodusobjektidest või siis vabakasutusse jõudnud maalidest. Midagi, mis on oluline nii meile eestlastele kui ka tähelepanuväärne teistele. Seesugune, mis aitaks hõlpsasti ja kiiresti avada meie kultuuri, meie rahva olemust.

Muuseumid vabalt internetti

Valitsus ja kultuuriministeerium on andnud Eestis muuseumitele vabad käed oma tegevuste kavandamiseks ja omatulu teenimiseks. Paraku on jäädud kinni traditsioonilistesse mudelitesse, mis võivad ligipääsetavuse ja märgatavuse alal põhjustada olulise mahajäämuse maailma tasemel – kui muuseumi pildid ei esildu otsinguis või vabades pildipankades, siis pole seda muuseumi ka olemas. Võimalik, et hoides kinni autoriõigustest vabanenud kvaliteetseid skaneeringuid, oleme aidanud kaasa enda kultuuri hääbumisele internetiavarustes. Kindlasti on see aga kasutamata võimalus Eesti turundamiseks.

Uueks brändiloomeks võetud finants- ja ajavahendid võinuks suunata olemasoleva esildamisse, luues lahendusi, mille abil arhiivides või füüsilistes galeriide varad ja rikkused oleksid esitletud ja kättesaadavad nii kohalikele kui ka kaugematele. Soovi korral saab luua tööriistakastigi, mis selgitaks vabade litsentside kasutusvõimalusi ja ka seda, kuidas juba olemasoleva loominguga põimida oma uued ja põnevad lood.

KAAREL VAIDLA
OÜ Teravik arendusnõustaja

Üheks turundamisviisiks võiks olla aegunud autoriõigustega piltide-fotode ja nendega seotud lugude vabakasutusse andmine.

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: **www.aripaev.ee**
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioossel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Kool jääb elust mitu sammu maha

Paljud meist on üles kasvanud teadmisega, et elus läbilöömiseks piisab kodus ja koolis saadud teadmistest ja kogemustest.

Vähestel on olnud julgust selle väärtuses kahelda. Ent ilma iseseisva teadliku eneseareguta on õnnelikku ja harmoonilist elu keeruline saavutada, kuna eluliselt tähtsad teemad on kooliprogrammist väljas.

Lapsena usaldasime tingimusteta oma vanemaid, lasteaiakasvatajaid, hiljem õpetajaid koolis ja ülikoolis. Nende vastutusel on ju meie eluks ettevalmistamine, vähemalt nii meile tundus. Miks nad ei peaks meile parimat soovima? Kui vanemad meie käekäigust hoolivad, siis nad kindlasti annavad kasvatamisel endast parima. Samuti teevad seda õpetajad ja meil pole põhjust nende heades soovides kahelda. Kuid mis siis, kui headest kavatsustest ei piisa? Mis siis, kui meie vanemad ise ka ei tea, kuidas elada täisväärtuslikku elu?

Viis puuduvat eluterviku osa

Riiklik haridussüsteem on vajalik, kuna annab meile akadeemilised ja erialased teadmised. Kirjutamine, lugemine, arvutamine ja keeleoskused on kahtlemata eluks väga vajalikud. Suures osas valmistab kool meid siiski selleks, et leida "turvaline" töökoht ja saada palgatöötajaks, olles nii maksumaksjana riigi jaoks kasulik. Jah, see on väga oluline! Siit tekib aga praktiline küsimus – kas hariduse eesmärk on valmistada ette häid töötajaid? Või peaks eesmärk olema valmistada meid täisväärtuslikuks, rahulolu pakkuvaks ja tähendusrikkaks eluks?

Kõik teadmised on kokkuvõttes vajalikud. Kes tegi aga otsuse, et praktilisi teadmisi täisväärtuslikuks eluks pole haridussüsteemi kaudu vaja õpetada? Kuidas peaksime omandama teadmised viiest peamisest eluterviku osast – tervis, sisemaailm, suhted, raha ja eneseteostus – kui meie haridussüsteem seda oluliseks ei pea?

VALLO ARUMÄE
Starfish Academy asutaja

Kes tegi aga otsuse, et praktilisi teadmisi täisväärtuslikuks eluks pole haridussüsteemi kaudu vaja õpetada?

Vaba valik

Kas jääksime millestki olulisest ilma, kui osa matemaatikatunde asendataks aruteluga tervislikust toitumisest või püsivate lähisuhete loomisest? Tõenäoliselt mitte. Küll jääme aga täna ilma väga paljust vajalikust neid teemasid väheoluliseks pidades. Kindlasti ei peaks neid tunde ära jätma, kuid see võiks olla igaühe vaba valik, mida keegi enda jaoks väärtuslikuks peab.

Kes soovib oma loogikat arendada, suurepärane! Ärge saage valesti aru, mulle väga meeldis trigonomeetria, aga ma pole seda kordagi pärast matemaatikaeksami sooritamist elus kasutanud. Vabanda matemaatika, aga sa ei olnud ainuke selline aine! Kui 20% õpilastest saab sellest reaalselt kasu, siis miks karistame ülejäänud 80% õpilastest, kes võiksid sel ajal pigem tegeleda mõne loovama tegevusega? Või eeldame tõesti, et 100%st õpilastest saavad teadlased?

Väärtuslikku aega nii varajases ja õrnas eas saab paljude laste ja noorte jaoks palju paremini rakendada. See annab paremaid tulemusi mitte ainult enda, vaid ühiskonna jaoks tervikuna. Kas elame selleks, et käia tööl, või käime tööl selleks, et hästi elada?

Paljude jaoks on põhjus ja tagajärg oma koha ära vahetanud. Kui meie sisemaailm, tervis ja lähisuhted on korras, oskame rahaga targalt ümber käia ning kasutame enda unikaalseid tugevusi ühiskonnale väärtuse loomiseks, siis mõjutab see kõiki meie ümber positiivselt. Teisisõnu, kui oskame "hästi elada", siis oleme kokkuvõttes kodus parem kaaslane, lastele parem ema või isa, seltskonnas parem sõber, tööl parem kolleeg ja riigi jaoks parem maksumaksja, kas siis töötaja või ettevõtjana.

Vastutus laste elu ees

Tõsi on ka, et mitte keegi peale meie enda ei saa võtta vastutust meie elu eest. Siiski oleme lapsena nõrgemas seisus, kui vaatame avastavate silmadega eelkäiva põlvkonna otsa ja ootame neilt õpetust, kuidas tulevikus edukalt toime tulla. Kas saame sealt juhised, mis meid ka tegelikult elus edasi aitavad? Või saame sama teatepulga, mille omakorda nende vanemad ja õpetajad neile andsid?

Alustades uuesti samu tegevusi, mis viivad samade tulemusteni ilma, et keegi oleks vahepeal analüüsinud, kui otstarbekas see nende elukvaliteedi seisukohast on olnud.

Täiskasvanuna saame teha teadliku otsuse seda mustrit muuta. Kuid vaid juhul, kui tegeleme teadlikult enesearenguga tähtsaimates eluvaldkondades – tervis, sisemaailm, suhted, raha ja eneseteostus. Kui muudame oma mõtteid ja tõekspidamisi, siis anname järgmisele põlvkonnale edasi juba täiustatuma mudeli.

Tänane haridussüsteem on oluline, kuid see ei ole enam jätkusuutlik, kuna tervikliku eluks vajalikud teemad on kooliprogrammist väljas. Tulevased põlvkonnad vajavad hoopis teistsugust haridust. Siin saavad ettevõtjad oma kogemustega appi tulla ja luua olemasoleva riikliku haridussüsteemi täiendamiseks õppimismudeleid, mis toetavad terviklikku eluharidust.

KOMMENTAAR

Tulumaks ühiskonna ühendamiseks

Progresseeruvat (astmelist) tulumaksu on vaja sellepärast, et proportsionaalne (ühtlane) maks mõjub liiga erinevalt: kui vaeselt pool ära võtta, jääb ta nälga; kui miljonärilt, siis jääb tal pool miljonit järele.

Briti akadeemiku Richard Wilkinsoni uurimuste järgi teeb suur ebavõrdsus halvemaks nii vaeste kui ka rikaste inimeste elu, tuluerinevuste kasv pärsib majanduskasvu ja suurendab kuritegevust. Proportsionaalse (ühtlase) tulumaksu tõttu on Eestis inimesed õnnetud, valitseb suur lõhe palkades ja meil on varajasem suremus kui mujal Euroopas.

Iga ühiskonna huvides on leida selline kord, mille puhul enamik ühiskonnaliikmeid peab seda õiglaseks. Enamik inimesi ei pea õiglaseks suurt elatustaseme vahet. Õigluse põhimõte teenib ka arengu huve. Riikides, kus sissetulekute vahe on väiksem, on inimestel parem füüsiline ja vaimne tervis; kasutatakse vähem narkootikume; laste heaolu näitajad on kõrgemad; inimesed usaldavad üksteist ja on loovamad.

Maksud on ka moraaliprobleem. Suhtumine maksudesse näitab, kui sõbralik on ühiskond, kui palju on inimene nõus ohverdama teiste heaks. Näiteks hüved, mille edendamisest kõik võidavad. Mis teile rohkem meeldib: kas sõita uhke autoga auklikul teel või sõita odavama autoga siledal teel?

ENN TÕRUVERE
insener

Proportsionaalse (ühtlase) tulumaksu tõttu on Eestis inimesed õnnetud ja valitseb suur lõhe palkades.

Riigi maksupoliitika näitab, millist ühiskonda soovitakse. Kas seda, kus inimene on inimesele hunt, või seda, kus inimene on inimesele sõber, kus üksmeelne sõbralik (kristlik) kollektiiv toetab nõrgemat?

Tööga rikkaks ei saa

Koostööle orienteeritud ühiskonnad on tugevamad. Ei ole õige Reformierakonna Suure Peetri poliitika: enne peame meie rikkaks saama, siis võib teile ka midagi pillata.

Kas ausa tööga kiireks rikastumiseks on võimalik keskmisest kümme, isegi sada korda rohkem ja paremini töötada? Suure rikkuse allikas on kasum, mis võib olla töötasust tuhandeid kordi suurem, ja sel võib olla tööga väga õrn või koguni olematu side.

Kui jätta kõrvale kuritegevus, õnn ja seaduserikkumine, võib suurte tulude allikas olla: defitsiit, varandus (dividendid, intressid); suurte väärtuste liigutamine; spekulatsioon; kasulikud tutvused, soodne päritolu; sattumine õigel hetkel õigele kohale; infoleke.

Kirjeldatud juhtudel ei looda uusi väärtusi, vaid paigutatakse neid ümber. Nii saadud tulu kõrgem maksustamine peaks olema jumalale kõigiti meelepärane tegu.

On esitatud vastuväiteid, et progresseeruv (astmeline) tulumaks pidurdab majanduskasvu, on keerukam ja suurendab riigi rolli raha ümberjagamises. Kui see tõsi oleks, oleks lääne progressiivse ühiskonna areng juba ammu seisma jäänud. Ja riigi põhiülesanne ongi ümberjagamine: võtta sealt, kus on (liialt), ja anda sinna, kus on (häda)vajalik. Et kõik saaks realiseerida oma võimeid. Hädaldamine, et enam teenides jääb vähem kätte, on õige ainult siis, kui maksumäär on üle 100%.

JUHTKIRI

Eesti Energia õnnemängud põlevkiviga

Riiklik energiafirma panustab riskantsetesse põlevkiviprojektidesse maailma eri paigus Eesti maksumaksja raha ja see tuleb peatada.

Eesti Energia (EE) teade enamusosaluse müügist Jordaania põlevkivielektrijaama projektis Hiina ja Malaisia ettevõtetele oli paljudele kergendus.

Nagu ütles tehingut kommenteerides Eesti Energia juht Hando Sutter: kukkus nagu suur tükk laualt ära. Tehingut serveeriti kui edukat osaluse müüki, millega riigiettevõttel õnnestus katta aastate jooksul tehtud kulutused suurusjärgus 30 miljonit eurot ning teeniti paarkümmend miljonit pealegi.

Äripäev on endiselt arvamusel, et taolised õnnemängud maksumaksja rahaga on lubamatud ja Eesti Energia ei peaks mitte uhkustama raamatupidamisliku tehingu üle, vaid projekti maksumaksja ja elektritarbijate rahakoti küljest lahti haakima.

Praeguseks ei ole ju tegemist Eesti energiamonopoli jaoks projektist lahkumisega, sest Eesti Energia jätkab 10protsendilise osalusega projektis ka tulevikus. 55% osaluse müügist saadud tulu ei tooda koju, vaid investeeritakse põlevkivielektrijaama rajamiseks loodud ettevõttesse Attarat Power Company.

Tehing sai teoks tänu Jordaania riigi huvile saada leevendust riigi pea sajaprotsendilisele sõltuvusele imporditavast kallist (140–150 eurot MWh) energiast. Eesti Energia osakaal projektis on vähenenud statistiliseks, nagu ka võimekus kuidagi sealseid arenguid tulevikus mõjutada.

Riigimonopol mõistlikeks osadeks

Äripäeva arvates tuleb tekkinud olukorda arukalt kasutada ja Eesti Energia lõpuks mõistlikeks osadeks jaotada. Riskid, millele viidates on riigifirma juhid hoidunud eriprojekte tavategevusest eraldamast, on ju maandatud. Kui Jordaania projekti investeeringul on kahekohaline tootluse määr, nagu Eesti Energia eelmisel nädalal rõõmustas, on rahavood tagatud ja projekt tuleb iseseisvalt suurepärast toime. Või siis kõrbeb, aga ei tõmba maksumaksjaid kaasa.

Näiteid energiaturu ettearvamatusest ja riskidest ei pea kaugelt otsima. Aastaid Rootsi riigikassat täitnud riigiettevõte Vattenfall AB riskis julgelt Hollandis ja Saksamaal ning kaotas suurelt. 2009. aastal ostis Vattenfall Hollandi konkurendi Nuon Energy NV ning viie aastaga kaotas investeering üle poole oma väärtusest. Ka Saksamaal kõrvetas Vattenfall end sama valusalt tuumaenergia ja pruunsöe projektiga, sest riskianalüüs ei hõlmanud Saksa poliitikute meelemuutust. Kahju oli kümneid miljardeid Rootsi kroone.

Utah' projekti võimalus Trumpiga

Kurioossel moel võib poliitiline tegur saada päästjaks Eesti Energia plaanile Utah's põlevkiviõli toota. Nimelt on Ameerika Ühendriikide värske presidendi Donald Trumpi jaoks võlusõna töökohtade loomine USAs ning sellele nupule vajutades, võib Utah' projekt saada taha riigi huvi ning jää hakkabki liikuma.

ERRi ajakirjanik Anvar Samost on pakkunud, et töökohad, mida Utah' projekt võiks kohapeal luua, võib avada uksi Trumpi administratsioonis. Samosti ettepanekul on jumet ning ka selle projekti võiks kui järsku tekkinud potentsiaaliga projekti Eesti Energia projektidega tegelevale tütarfirmale anda õnneliku lõpuni toimetada.

Kokkuvõttes: lihtsalt selleks, et elekter tuppa saada, ei peaks tavatarbija selliseid lisariske kandma, mis sõltuvad muu hulgas välismaiste poliitikute suvast. Kui Eesti tahab ära kasutada oma unikaalseid teadmisi põlevkivi kaevandamisest, tuleb teha Eesti Energias riskiinvesteeringuteks eraldi üksus.

REPLIIK

Vaimne tervis oli pehme teema, nüüd kõva raha

Vaimne tervis ei ole pehme väärtus või sotsiaalne kapital, see on kõva raha. Iga töötajate vaimsesse tervisesse investeeritud rahaühik toob tagasi neli, nutikalt investeeritult isegi üheksa ühikut.

Selleks peaks igas ettevõttes olema oma poliitika ja plaan töötajate vaimse tervise ja heaolu tagamiseks. Prognoosid ütlevad, et aastaks 2030 kasvavad vaimse tervise probleemidega kaasnevad majanduslikud kulud suuremaks kui näiteks vähi või diabeediga kaasnevad kulud.

ANNA-KAISA OIDERMAA
Peaasi.ee tegevjuht

Aastaks 2030 kasvavad vaimse tervise probleemidega kaasnevad majanduslikud kulud suuremaks kui vähi või diabeediga kaasnevad kulud.

Kui pakkuda adekvaatset ravi pooltele praegu ravita depressioonis ja ärevushäiretes inimestest, võib riik selle arvel võita raha ligikaudu neljakordselt tagasi. Seda nii tööhõive suurenemise, produktiivsuse tõusu kui ka vähenenud tervisekulude pealt. Juurde võib võita lausa tööpäeva kuus inimese kohta. Kaudselt tuleb lisavõit paranenud töö- ja peresuhete näol. Taustaks – hinnanguliselt on meie riigis 45 000 inimest, kes vajad abi depressiooni vastu.

Töökohal vaimset tervist fookusesse võttes võivad kasud olla veelgi suuremad. Vähenevad haiguspäevade hulk ja varane pensionile minek, paraneb töö produktiivsus ja mis vast kõige olulisem, head töötajad ei lähe ära.

Arvestades, et töökohtade profiil liigub üha enam peaga töötamise suunas, on eriliselt oluline, et peas asjad talutavas korras oleksid. Vaimne tervis on reaalne majanduslik tuluallikas, mida õigesti kasutades võib kõrvaltoimena kaasneda ka suurem rahulolu nii peresuhete kui ka tööeluga.

ÄRIPÄEV EETRIS

Mis töökohad kaovad?

Osa töökohti on kadumas. Milliseid mõjusid see tööjõuturule toob? Miks ametiühinguid ootab hääbumine? Nendel teemadel räägiti tööandjate keskliidu konverensil Tuulelohe lend, vestlusringis olid NG Investeeringute juht Jüri Käo, Swedbank Eesti juht Robert Kitt, tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski ja teised.

Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

115

miljonit eurot tuli investeerimisfirmal Providence Equity Partners käia välja telejaamade TV3, TV3+, TV6 ja veel mitme grupi ettevõtte eest.

LAEVANDUS

Viking Line on nagu ujuv IKEA

Tallinki peamisel konkurendil Viking Line'il ei läinud eelmine majandusaasta kõige paremini – ulatuslike moderniseerimistööde tõttu seisid laevad pikalt dokis ja tulu jäi saamata.

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Äripäev

Nii tuleb Viking Line'i aktsionäridel läinud aasta eest leppida eelnenud aastaga võrreldes enam kui poole väiksema dividendiga – aktsia kohta 0,40 senti 0,95 sendi asemel.

Dividendi maksmine on firma jaoks aga väga oluline, et kõik, kes on investeerinud, saaksid oma kapitalilt tulu, ütles Viking Line'i juht Jan Hanses. Põhimõte on välja maksta vähemalt 40% kasumist. Väikeaktsionäre on Viking Line'il üle 3000.

Äripäev kohtus Helsingis firma tegevjuhi Jan Hansese, infodirektori Johanna Boijer-Svahnströmi ning marketingi ja turunduse ala presidendi Kaj Takolanderiga.

Tallinna-Helsingi liin on magus

Tallinkiga Hanses Viking Line'i otseselt võrrelda ei taha, öeldes, et fookus on erinev ja laevu on vähem. Viking Line vaatab rohkem Soome ja Rootsi vahelisele liiklusele, Tallink on eelkõige panustanud Helsingi ja Tallinna liinile. Seal tunneb ent ka Viking Line, et peab konkurentsis jõulisemalt kaasa lööma ja toob aprillis XPRSile lisaks liinile katamaraani Viking FSTR. Vikingi väljumiste arv on Tallinkiga võrreldes pea sama. Suvisel kõrghooajal on abis ka M/S Mariella ja M/S Rosella.

Sellega võiks Vikingi turuosa kasvada eelmise aasta 23%-lt ehk aasta kokkuvõttes 26–27%-le, nõustub Kaj Takolander spekuleerima. Esmane eesmärk on pakkuda klientidele suuremat paindlikkust.

Katamaraan seilab Rootsi lipu all, mis tähendab palgataset, millest Tallinki palgatase moodustab ehk 60%, hindab Hanses. Samas on katamaraani personal vaid 26 inimest, mis on palju vähem kui suurtel kiirlaevadel – see aitab palgavahet tasandada. Personal tuleb ilmselt valdavalt Eestist personalivahendusfirma kaudu. Hanses möönab, et ka Eesti lipu all seilaval XPRSil on palgad *ca* 30% kõrgemad, mis tema kõrvu jõudnud kuulduste järgi suruvat ülespoole ka Tallinki palgataset.

Hanses on Viking Line'i juht 2014. aastast, kuid töötas ettevõttes juba siis, kui Enn Pant käis alles Tartu Ülikoolis ja Eesti polnud veel vaba. Tema eelkäija Mikael Backman tuli Vikingit juhtima USAst Californiast, osutades suurte muutuste vajadusele. Firma praegune juhtkond nendib kuivalt, et Backmani stiil ja sihid ei läinud firma visiooniga kokku. See on Viking Line'il olnud 1959. aastast peale pakkuda reisimisvõimalust kõigile – nii väikese kui ka suure sissetulekuga inimestele. "Vaat see on demokraatia," ärgitab Takolander aduma surve all marginaaliga äri kasu kogu piirkonnale.

"Oleme teatud mõttes nagu IKEA," otsib Johanna Boijer-Svahnström head võrdlust. Kõigile midagi ja igas hinnaklassis.

Ettepoole vaadates kummastab Viking Line'i Eesti valitsuse juulist plaanitav suur alkoholiaktsiiside tõus. Eriti õllel.

Kas Eesti maksuplaan on läbi mõeldud?

"Ma ei taha kritiseerida, aga kas see on ikka tervikuna läbi mõeldud, mida see võib kaasa tuua," kahtles Takolander ja osutas, et kui massturismi veab madalam kulutase, siis milleks enam sellist reisi ette võtta, kui Soome ja Eesti hinnatase ühtlustub. Seevastu Läti suunal turism ilmselt elavneb – ükski riik pole ümbritsevast isoleeritud. "See mõjutab kindlasti meie müüki. See võib mõjutada ka reisimist," märkis Takolander.

Alkoholipoliitika muudatusi arutab ka Soome valitsus. Laevafirmade müüki võib vähendada ka see, kui kange õlu Soomes toidupoodides müüki lubatakse ja kui kohalikud jaekaupmehed tooted agressiivselt hinnastavad, et alkoholiturist koju jääks.

"Õnneks pole me end sel liinil üle investeerinud," ütles Takolander, kiirustades lisama, et järjest rohkem on ka seda reisimist, mis ei ole alkoholiturismiga seotud. Näiteks pereturismi Balti riikidest Soome puhkama ja vastupidi, ning rahvusvaheline turism pole alkoholiveost pea üldse mõjutatud. Ahvatleb pigem Tallinna vanalinn ja võimalus väisata endist Nõukogude Liitu. Kiire kasvuga on turism Aasiast ning ka Venemaa turg toibub. Uue turuna on Viking Line tööd teinud Valgevene suunal. Aasia turismi absoluutnumbrid on siiski väiksed – Hiina turistide arv on paari aasta taguselt 50 000-lt kasvanud praeguseks *ca* 90 000-le.

Ka kaubavedudes on hinnad surve all. Tallinki uue laevaga Megastar lisandunud võimsuse loodab Viking kompenseerida väiksemaid veokliente otsides. Oma eelist nähakse kaubavedudes Soome ja Rootsi vahelisel liinil – Stockholmi kaudu on otsem.

Riigirahandust korrastavas Soomes on küsimärke tekitanud reisilaevanduse toetused, kuid Hansese sõnul ei saa siin selget vahet teha – alused veavad nii kaupu kui ka reisijaid. Nii on valitsusele selgitatud, et kui arvatakse, et meremeeste maksude tagasimaksmisest loobumine selle raha riigile säästab, siis tegelikult ei laekuks ka makse. Viking Line koliks Rootsi lipu alla.

Eesti võimalikku aktiivsemat merenduspoliitikat kommenteerides ütles Hanses, et mis puudutab personali toetust, siis kindlasti pole nii suurt toetust vaja kui Soomes, sest palgavahe on endiselt suur. Ja mis puu-

Äripäeva Akadeemia

Exceli meistriklass

1. osa 21.04.2017
2. osa 06.06.2017

Kristjan Sakk

500 € (km-ga 600 €)
kehtib kuni 26.03.17
Tavahind: 538 € (km-ga 645,60 €)

1. osa: Baasoskused Excelist, mis lihtsustavad igapäevatööd
2. osa: Koolitus Exceli edasijõudnud kasutajale

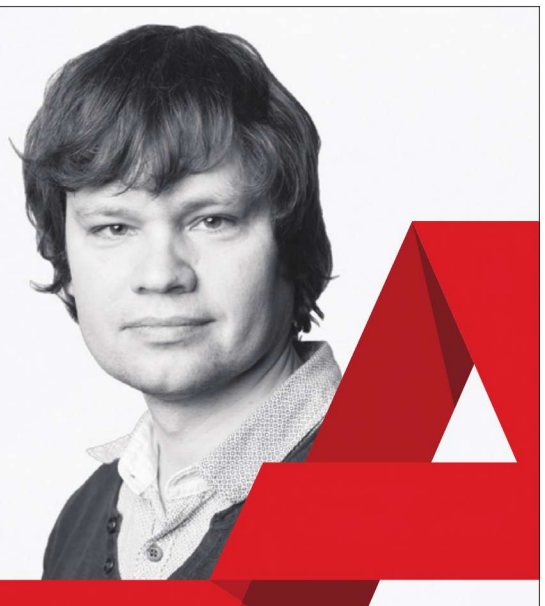

Info ja registreerimine: Tanel Tammiku / tel: 667 0285 / e-post: tanel.tammiku@aripaev.ee / akadeemia.aripaev.ee

VÕRDLUS

Viking Line'i ettevaatlik ja alalhoidlik kurss kajastub ka aktsia hinna liikumises

aktsia hinna muutus protsentides

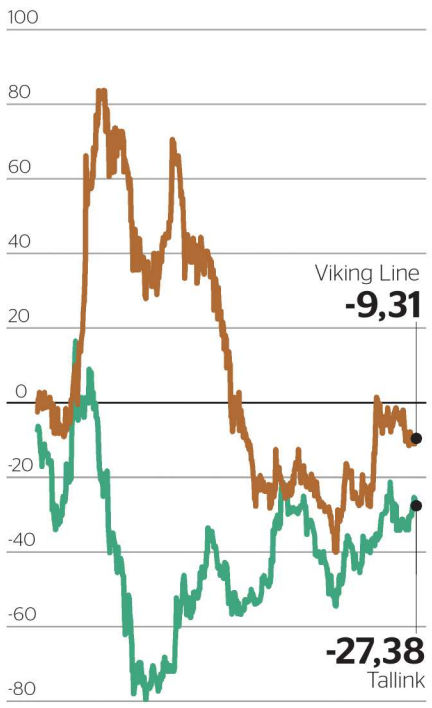

Viking Line'i 2016. aasta tulemused

kasum aktsia kohta	0,74 eurot
hinna ja kasumi suhe, P/E	27,68
dividend aktsia kohta	0,4 eurot
dividenditootlus	1,95%

ALLIKAS: BLOOMBERG

▲ **Viking Line'i juhid Kaj Takolander, Johanna Boijer-Svahnström ja Jan Hanses laevafirma kontoris Helsingis.**
FOTO: ANDRES HAABU

dutab tonnaažimaksu, siis kogu Eesti maksusüsteem toimib tema arvates nagu tonnaažimaks.

Hiinast uus alus

Lähikuudel loodab Viking Line lõplikult allkirjastada uue laeva tellimuse Hiinast. See saab olema veel keskkonnasõbralikum, kui on Vikingi maailmatasemel roheline pioneer Grace, mis tuleval aastal saab peale ka purje. Kõige enam on veninud kõnelused rahastamise üle – laeval saab olema Hiina valitsuse garantii. Soome riik ehitust ei toeta. Kuna laeva disain valmis Stockholmi ja Turu linna koostööprojektis, mida toetas Euroopa Liit, peab 2020. aastal valmiv alus vähemalt viis aastat just sellel liinil sõitma. Valmima peaks uus laev 2020. aastaks ning Jan Hanses ei välistanud, et käiku lastakse ka optsioon teise sarnase aluse ehitamiseks. Amorellale tuleks siis ostja leida.

Tunneli ehitamise kohta Tallinna ja Helsingi vahel on kõige tugevam arvamus Kaj Takolanderil. "See on tehtav, kuid kelle jaoks," on ta skeptiline. Eurotunnel Londoni ja Pariisi vahel jõudis kasumisse ülivaeval iselt ja see tunnel viis ühe Euroopa metropoli südamest teise suurlinna südamesse.

TOORAINE

Saudi Araabia: piitsutame naftaturgu veelgi

Saudi Araabia energiaminister teatas, et OPEC ning selle liitlased on valmis pikendama naftatoodangu kärpimise lepingut, et musta kulla hinda maailmaturul tõsta.

Praegu kehtiva naftaleppe järgi on asjaosalised sunnitud tootmist kärpima kuni juunikuuni. Siis saavad lepingu osapooled taas kokku ning arutavad, mida ette võtta.

Saudide energiaminister Khalid Al-Falih nentis, et tootmispiirangud jätkuvad juhul, kui naftavaru on suurem kui viimase viie aasta keskmine. Lisaks mängib rolli ka investorite meelestatus – kui turg on naftafirmade suhtes pigem pessimistlik, on kärbetega jätkamine vajalik, et muuta firmade väljavaated optimistlikumaks. "Me tahame neile saata signaali, et teeme omalt poolt kõik, mis võimalik, et naftatööstus parema tervise juures oleks ning turg tasakaalustuks," ütles Al-Falih Bloombergile.

25.
mail kohtuvad OPECi liikmed, et arutada naftaleppe efektiivsuse ning sellega jätkamise üle.

Seni avaldatud andmetest näib, et Saudi Araabia on naftaleppe täitmisel kõige kohusetundlikum.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

REKLAAM

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,80	1,80	1,80	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
BIGBANK	0,45	0,50	0,60	0,80	0,80	1,10	1,40	1,60	-	500
BIGBANK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägilt	kuu püsijäägilt
Danske Bank	kontakteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
BIGBANK		-
BIGBANK	-	-
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojäägilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
BIGBANK Rüütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

REKLAAM

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
Creditstar	EE3300111038	1.12.2016	1.09.2017	8,00%	kvartaalne	1 000	3 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	12 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
Uvic	EE3300110782	27.11.2015	27.11.2018	10,00%	kvartaalne	1 000	1 500 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	5 000 000
IuteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 000 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000

REDGATE CAPITAL

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

REKLAAM

LHV Varahaldus

16.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Pensionifond L, EUR	1,60	1,60	1,60	2,62	0,98	4,32	4,02	4,21	468 073 633
Pensionifond M, EUR	1,26	1,26	1,26	1,86	0,61	2,90	3,37	3,72	69 890 680
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,80	-0,20	0,31	2,24	2,60	60 364 291
Pensionifond XL, EUR	1,40	1,40	1,40	3,01	1,25	5,40	4,55	4,92	117 336 145
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,30	-0,13	0,11	2,26	2,86	20 505 940
Täiendav Pensionifond, EUR	1,61	1,63	1,63	3,28	1,66	6,69	5,92	6,07	9 079 200
LHV Pensionifond 25, EUR	1,09	1,09	1,09	3,94	0,53	2,55	3,11	3,66	12 512 317
LHV Pensionifond 50, EUR	1,30	1,30	1,30	5,55	0,40	2,70	3,90	4,24	223 692 334
LHV Pensionifond Intress, EUR	0,93	0,93	0,93	1,59	-0,12	0,57	1,44	2,41	4 211 701
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,73	1,75	1,75	8,83	0,08	3,47	5,44	5,92	4 680 147
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,80	0,80	2,04	-0,20	0,24	1,00	2,00	531 801
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	10,98	11,09	11,09		-2,17	1,03	-6,16	6,17	11 708 888,31
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	9,98	9,88	9,98		5,38	15,44	6,85	3,82	3 815 611,83
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,38	6,31	6,38		5,38	15,44	6,85	3,82	-

Nordea Pensions Estonia

16.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Nordea Pensionifond A, EUR	1,12	1,12	1,12	6,35	1,77	7,7	4,92	4,58	209 519 569,63
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,98	0,98	0,98	9,69	2,97	12,07	7,1	5,96	28 141 062,24
Nordea Pensionifond B, EUR	0,99	0,99	0,99	4,04	0,56	3,96	2,88	3,09	23 127 153,70
Nordea Pensionifond C, EUR	0,88	0,88	0,88	2,24	-0,87	-0,33	1,83	2,23	13 186 156,69
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,55	1,58	1,57	12,83	4,43	17,31	9,54	7,87	10 725 404,39
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,81	0,80	3,64	0,3	3,25	3,66	3,45	2 272 471,17

Trigon Asset Management

16.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Trigon Balti Fond C, EUR	19,07	19,75	19,36	6,83	1,48	13,89	13,79	8,52	1 495 318,36
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	30,34	31,42	30,81	11,85	10,37	25,17	9,71	11,20	91 805 976,41
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	23,56	24,39	23,91	21,61	-3,81	68,37	24,06	0,73	15 938 665,34

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

toimetaja Rainer Saad
tel 667 0097
toimetajad@aripaev.ee

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Mõni analüütik kohe ajab karvad turri

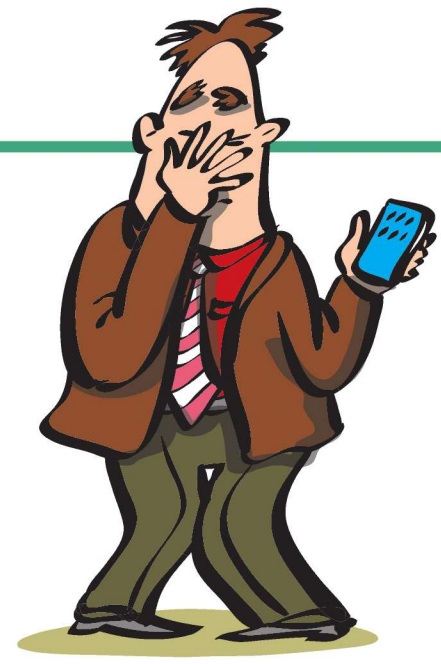

Ühe analüütiku sõnul võib Apple'i teenuste haru paari aastaga kahekordistuda.

Vähe sellest. Ta on veendunud, et sel oleks laialdane ja positiivne mõju õunafirmale. Ma positiivse mõju koha pealt nõustun, kuid selle mõju ulatuses olen täiesti teist meelt, sest see oleks umbes sama kui Piilupart Donaldi koomiksist tuntud onu Roberti varasalve valada kilekotitäis sente.

RBC Capital Marketsi analüütik Amit Daryanani on oma viimases Apple'i analüüsis üllatavalt optimistlik tänu firma teenuste harule, mis tema sõnul pakub firmale tugevat taganttuult järgnevatel aastatel. Analüütik kinnitas Apple'i aktsia ostusoovitust ja tõstis hinnasihti 15 dollarit – 155 dollarile.

Ulmelised prognoosid

"Meie hinnangul võib Apple'i aktsial olla tõusupotentsiaali, kui firma jätkab vähem tsüklilise ja suurema marginaaliga teenuste käibe kasvatamist," kirjutas Daryanani. Tema sõnul on internetiteenuste- ja tarkvaraettevõtete keskmine ettevaatav kasumihinna suhe (P/E) umbes 26 (Apple'i ettevaatav P/E on 13,8).

Kuigi nad ei väida, et Apple peaks samal tasemel kauplema, siis teenuste haru kasvades võiks Apple'i valuatsioon selles suunas liikuda küll. Uute kasutajate juurdetulek ning senistest rohkema raha väljapigistamine ei vii kuidagi 50 miljardi dollarilise käibeni, isegi kui iPhone 8ga kaasneb hiiglaslik supertsükkel, mille raames meelitatakse üle kümneid miljoneid teiste firmade kliente.

Kogu see analüüs, mis kiitmisväärselt sisaldas siiski numbreid ja arvutusi, tundus minu jaoks liialt optimistlik. Viimase nelja kvartali peale moodustas teenuseäri Apple'i käibest 11,5% ja tegu on nüüd suuruselt teise äriga Apple'i jaoks (Mac on kolmas ja iPad on kukkunud neljandaks). Teenuste haru kasvatamiseks peab Apple müüma rohkem iPhone'e, sest sealt tuleb suur osa teenuste kasutajatest. App Store, Apple Music ja iCloud moodustavad 60% teenuste käibest ja enamik sellest tuleb kaudu. See tähendab, et teenuseäri ei saa sõltumatult kasvada. Isegi kui teenuste haru jõuab 50 miljardini ja oletame, et iPhone'i müük on kolme aasta pärast praegusel tasemel, siis teenused moodustaksid endiselt vaid 20,5% kogukäibest.

TULEMUSED

Teenuseäri andis 9,1% Apple'i kogukäibest

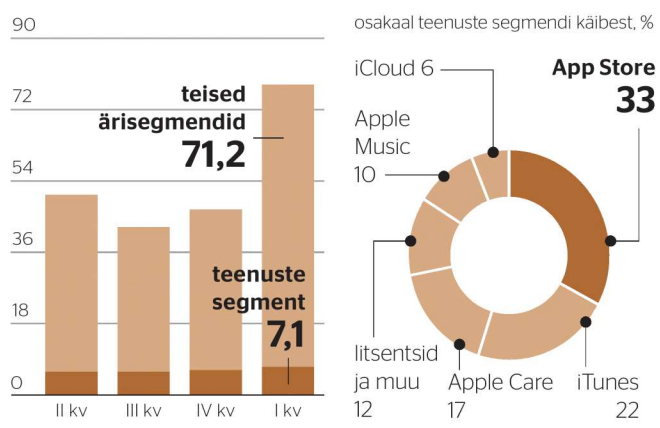

ALLIKAS: APPLE, RBC CAPITAL MARKETS

Ma ei taha näha, kuidas Apple hakkab vana Microsofti stiilis olemasolevate toodete pealt üha rohkem raha välja pigistama, sest pikas plaanis see lihtsalt ei tööta.

investor Toomas

Sõltuvus iPhone'ist jääb

Apple on ja jääb sõltuvaks iPhone'ist veel aastateks ning nutitelefone ootab sama saatus mis personaalarvuteid. Me oleme juba aastas 2017, esimesest iPhone'ist on möödas üle kümne aasta ning see tehnoloogia pole enam uudne. See muudabki mind murelikuks, sest Apple ei paista järgmise tehnoloogiaga, olgu selleks virtuaalne reaalsus, tehisintellekt, isesõitvad autod või midagi muud, edusamme tegevat.

Ma ei taha näha, kuidas Apple hakkab vana Microsofti stiilis olemasolevate toodete pealt üha rohkem raha välja pigistama (mida Steve Ballmer väga edukalt tegi), sest pikas plaanis see lihtsalt ei tööta. Küsige Microsofti, IBMi või Hewlett-Packardi käest, kui ei usu.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL

Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus

+0,14%

väärtus 278 705,15 eurot
53% aktsiad / **40%** raha / **7%** võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Tallink	**1,59**
Ryanair	1,57
Statoil	0,54
Microsoft	0,41
Baltic Horizon Fund	0,15
Olympic EG	0
Apranga	0
Apple	-0,11
Lerøy Seafood	-0,14
Berkshire Hathaway B-aktsia	**-0,65**

Viimased tehingud

Müüs: 9. jaanuaril 250 iShares Stoxx Europe 600 aktsiat hinnaga 36,36 eurot aktsia. Tehingusumma oli 9090 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.
Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hinnaga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimekirja aktsiate liikumisi.

perioodi kõrgeim	1123,14
perioodi madalaim	955,95

TÖÖSTUS

Skano müüs Ukraina tütarettevõtte

Skano Group viis lõpule TOV Skano Ukraina müügitehingu. Ostja oli ettevõtte andmetel Ukrainas tegutsev Eesti kapitalil põhinev ettevõte.
Samal ajal on Skano sõlminud turustuskokkuleppe ostjaga, mis annab õiguse müüa Skano mööblit Ukraina turul, teatas ettevõte.
Uuel omanikul on plaanis avada uusi Skano esinduspoode üle kogu Ukraina, eelkõige suurimates linnades Kiievis, Odessas ja Lvivis.
Jaanuaris teatas Skano uus juhatus, et plaanib ettevõtte majandustulemuste parandamiseks kahjumliku Ukraina tütarettevõtte tegevuse lõpetada. Põhjusena tõi Skano toona ebakindlad poliitilised ja majanduslikud olud.
Uudise peale tõusis Skano aktsia reedel 4,64 protsenti, peaaegu 0,52 euroni.

PANE TÄHELE

Airbus sattus Prantsusmaal korruptsiooniskandaali. Lennufirmat kahtlustatakse ebaausates tegevustes seoses ekspordikrediitidega.

Stadal on palju kosilasi. Saksamaa geneeriliste ravimite tootja Stada ostmisest on huvitatud paljud investeerimisfirmad üle kogu maailma.

Pilveteenus tõi rekordkäibe. Adobe esimese kvartali käive oli 1,7 miljardit dollarit – 20 protsenti rohkem kui mullu samal ajal.

BÖRSIKAUBAD

Kütused 17.03

USD

Nafta IPE, bbl	51,81
Nafta NYMEX, bbl	48,83
Mootoribensiin, t	494,00
Diislikütus, t	461,25
Kerge kütteõli, t	456,25
Masuut (1% väävel), t	301,00
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,902

Põllumajandus 17.03

nael = 453,59 g

Kohv NYBOT, USc/nael	140,45
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	498,10
Kakao NYBOT, USD/t	2012,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	146,25
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	405,25

Värvilised metallid 16.03

USD/t

Alumiinium LME	1906
Vask LME	5935
Plii LME	2280
Nikkel LME	10320
Tina LME	20110
Tsink LME	2855

Väärismetallid 17.03

USD/unts, unts = 31,105 g

Kuld COMEX	1230,29
Plaatina NYMEX	961,69
Pallaadium NYMEX	777,35
Hõbe COMEX	17,37

VALUUTA

Euroopa Keskpank

Austraalia dollar	AUD	1,395	Singapuri dollar	SGD	1,504
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,868
Hiina jüaan	CNY	7,400	Šveitsi frank	CHF	1,070
Hongkongi dollar	HKD	8,328	Taani kroon	DKK	7,434
India ruupia	INR	70,121	Tai baat	THB	37,536
Jaapani jeen	JPY	121,550	Tšehhi kroon	CZK	27,021
Kanada dollar	CAD	1,428	Türgi liir	TRY	3,903
Korea won	KRW	1209,160	Ungari forint	HUF	310,040
Norra kroon	NOK	9,159	USA dollar	USD	1,073
Poola zlott	PLN	4,297			
Rumeenia leu	RON	4,551			

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▼ **9,4627**

EUR/RUB ▼ **62,0270**

BÖRS

Tallinn 17.03

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,230	0,00	25	14,4	4,9%	0,71	0,8%
Baltika	0,311	-2,51	79	66,4	4,1%	2,73	0,0%
Ekspress Grupp	1,350	1,50	807	9,2	9,1%	0,83	3,0%
Harju Elekter	3,580	-0,56	94 097	19,1	5,7%	1,08	4,2%
LHV Group	9,700	-0,82	5 936	12,9	20,8%	2,68	0,0%
Merko Ehitus	8,900	0,23	12 508	25,8	5,0%	1,29	7,2%
Nordecon	1,290	0,00	-	13,7	8,9%	1,22	2,3%
Olympic EG	1,870	0,00	59 466	9,8	26,6%	2,61	8,0%
PRFoods	0,400	0,50	4 857	35,3	1,9%	0,68	0,0%
Pro Kapital Grupp	2,020	2,02	19 780	-	-2,7%	1,32	0,0%
Silvano FG	2,780	-0,36	28 565	10,7	24,2%	2,60	3,6%
Skano Group	0,519	4,64	2 636	110,9	-23,0%	0,52	0,0%
Tallink Grupp	0,960	1,59	44 848	14,7	5,4%	0,80	8,3%
Tallinna Vesi	13,800	-0,72	17 791	15,0	19,4%	2,92	6,5%
Tln Kaubamaja	9,400	0,53	86 394	14,9	15,4%	2,30	4,3%
Trigon PD	0,600	0,00	-	128,2	-2,1%	1,12	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,310	0,00	6 660	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vaheruande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Riia 17.03

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	4,88	0,21	12,8	0,4	-
Latvijas Gaze	8,49	0,00	11,6	0,6	-
Olainfarm	9,23	0,00	11,9	1,4	-

Helsingi 17.03

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	-	-	-		
Citycon	2,28	-0,52	12,6	0,9	8,7
Elisa Comm.	33,01	0,18	20,5	5,4	4,2
Finnair	4,21	-1,64	-	0,6	-
Fortum	-	-			
HKScan	3,41	0,00	-	0,5	4,1
Kesko	-	-	-		
Neste Oil	34,52	-0,43	-	2,4	2,9
Nokia	5,09	0,79	-	1,4	-
Olvi	25,38	-0,63	16,2	2,6	2,8
PKC Group	23,25	-0,04	35,7	3,6	3,0
Stockmann	7,30	-1,29	-	0,5	-
Stora Enso	11,02	-0,63	-	1,5	-

Vilnius 17.03

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,68	0,00	-	2,8	4,5
City Service	-	-			
Invalda	4,200	0,00	-	1,0	-
Linas Agro	0,650	-0,46	15,9	0,6	-
Panevezio Statybos	0,974	0,00	-	1,5	-
Siauliu Bankas	0,520	0,00	2,0	1,1	-
Snaige	0,250	11,11	-	0,5	-
TEO LT (Telekomas)	-	-			

Skano Group ▲ **+4,64%**

Baltika ▼ **-2,51%**

LOE VEEBIST

Värsked börsiuudised: **www.aripaev.ee/bors**
Turuülevaade: **investor.aripaev.ee**

reklaamitoimetaja Marina Altmaa
tel 667 0161
marina.altmaa@aripaev.ee

RENAULT
Passion for life

Renault MEGANE
PREMIUM eriseeria

Ärata kirg

Hind alates
15190€

Tehasegarantii 5 aastat või 100 000 km
Nüüd kohal ka universaalkerega MEGANE Grandtour
ja sedaankerega MEGANE GrandCoupe

Hinna sees: automaatne kliimaseade, esiistmete soojendus, „Edge Light" LED päevasõidu- ja tagatuled, udutuled, kiirusepiirajaga püsikiirusehoidik, mäeltstardi assistent, 16" valuveljed, valgus- ja vihmasensor, Bluetooth® ühenduse ning USB ja 3,5 mm audiosisendiga raadio, elektrilised aknatõstukid, nahkkattega rool, reguleeritava kõrguse ja nimmetoega juhiiste, toonitud tagumised klaasid, metallikvärv ja palju muud. Hinnad sisaldavad käibemaksu. Pilt on illustratiivne. Pakkumine kehtib, kuni kaupa jätkub. Keskmine kütusekulu 3,7-6,0 l/100km, CO_2 emissioon 95-134 g/km.

Renault soovitab elf

abcmotors.ee

Abc Motors

TALLINN: Abc Motors AS - Paldiski mnt. 105, tel: 674 7700;
PÄRNU: Pereauto OÜ - Pärlimõisa tee 24, tel: 447 7300;
VILJANDI: Rael Autokeskus OÜ - Tallinna mnt. 97, tel: 433 0987;
HAAPSALU: Tradilo OÜ - Tallinna mnt. 73, tel: 473 1383;
RAKVERE: Wiru Auto OÜ - Kreutzwaldi 7, tel: 329 5560;

Äripäev Esmaspäev, 20. märts 2017
nr 54 (5652) 3 eurot

ISSN 1406-2585

MILLAL SA VIIMATI OMA
TERVIST
KONTROLLISID?

SYNLAB

TERVISEPAKETID LABORIST:

- TERVISE ÜLDINE SEISUND
- SPORTIMISE MÕJU ORGANISMILE
- SÜDAME, MAKSA, KILPNÄÄRME TERVIS
- MAOVAEVUSTE HINDAMINE
- LAPSE TERVISE ÜLEVAADE
- VITAMIINIDE JA MINERAALIDE TASE
- TOLMU-, TOIDU-, PUTUKAMÜRKIDE ALLERGIA
- LAKTOOSI- JA GLUTEENITALUMATUS
- PUUKBORRELIOOSI KAHTLUS jne

SINA JUHID OMA TERVIST

LISAINFO JA TELLIMINE:
MINU.SYNLAB.EE

24/7

Tegevusloa nr L03886